Published December 27, 2000

Klapalekiana, **36**: 233-257, 2000
ISSN 1210-6100

Zajímavé nálezy listorohých brouků (Coleoptera: Scarabaeoidea) na území Čech, Moravy a Slovenska

Interesting faunistic records of Scarabaeoidea (Coleoptera) from Bohemia, Moravia and Slovakia

Daniel JUŘENA[1)], Aleš BEZDĚK[2)] & Václav TÝR[3)]

[1)]Lidická 59, CZ-796 01 Prostějov; e-mail: aphodius@seznam.cz
[2)]Entomologický ústav AV ČR a Biologická fakulta JU, Branišovská 31, CZ-370 05 České Budějovice; e-mail: ales.bezdek@tix.bf.jcu.cz
[3)]CZ-331 65 Žihle 119

Faunistics, grid mapping, Coleoptera, Scarabaeoidea, Bohemia, Moravia, Slovakia

Abstract. New faunistic data on 72 species belonging to the superfamily Scarabaeoidea from the territory of Bohemia, Moravia and Slovakia are given. The data have been obtained from 90 private and museum collections. The currently known distribution of all mentioned species in the territory under study is briefly summarized. Notes on biology and habitats of some species are included. *Aphodius zenkeri* Germar, 1813 is recorded as new for Moravia and *Homaloplia ruricola* (Fabricius, 1775) as new for Bohemia. Precise data on occurrence of *Aphodius quadriguttatus* (Herbst, 1783) and *Aphodius foetens* (Fabricius, 1787) in Moravia are given for the first time. The presence of *Geotrupes mutator* (Marsham, 1802) in Slovakia is confirmed after more than 30 years. The occurrence of *Onthophagus taurus* (Schreber, 1759) in Moravia is confirmed after 35 years. *Aphodius scrofa* (Fabricius, 1787) is recorded from Moravia after almost 40 years. *Aphodius lugens* Creutzer, 1799 is recorded from the Czech Republic after 40 years. The occurrence of *Aphodius varians* Duftschmid, 1805 in Bohemia is confirmed after 35 years.

ÚVOD

V tomto příspěvku, navazujícím na předchozí faunistické zprávy (např. Král & Vitner 1993a; Vitner & Král 1993; Juřena 1996; Týr 1997, 1999), přinášíme údaje o nálezech druhů vzácných na celém území Čech, Moravy a Slovenska nebo v jeho jednotlivých částech. Některé z uvedených druhů zde za posledních asi 50 let vymizely z většiny lokalit jejich původního výskytu (např. *Geotrupes mutator* (Marsham, 1802), *Lethrus apterus* (Laxmann, 1770), *Gymnopleurus geoffroyi* (Füessly, 1775), *Onthophagus gibbulus* (Pallas, 1781), *Aphodius melanostictus* W. L. Schmidt, 1840, *A. scrofa* (Fabricius, 1787), *A. merdarius* (Fabricius, 1775), *A. foetidus* (Herbst, 1783), *A. varians* Duftschmid, 1805). Jiné druhy jsou naproti tomu v posledních létech nalézány častěji než v minulosti (např. *Aphodius scrutator* (Herbst, 1789), *A. serotinus* Panzer, 1799, *A. borealis* Gyllenhal, 1827, *A. lividus* (Olivier, 1789)).

Uvádíme zde první nález druhu *Aphodius zenkeri* Panzer, 1823 na území Moravy a první známý doklad výskytu druhu *Homaloplia ruricola* (Fabricius, 1775) na území Čech.

Předkládáme také nové nálezy druhů, které byly na sledovaném území nebo v některé z jeho částí (tj. v Čechách, na Moravě nebo na Slovensku) známy jen z několika nálezů nebo lokalit nebo na základě starých a neúplných literárních údajů (např. *Aphodius quadriguttatus* (Herbst, 1783), *A. hoberlandti* Tesař, 1945, *A. obliteratus* Panzer, 1823, *A. pubescens* Sturm, 1800, *A. sabulicola* C. G. Thomson, 1868, *A. porcus* (Fabricius, 1792), *A. foetens* (Fabricius, 1787), *A. suarius* Faldermann, 1835, *A. lugens* Creutzer, 1799, *A. sturmi* Harold, 1870, *Psammodius laevipennis* Costa, 1844, *Pleurophorus pannonicus* Petrovitz, 1961, *Miltotrogus nocturnus* Nonveiller, 1958).

ZKRATKY A VYSVĚTLIVKY

– zkratky zemí: B. – Bohemia, M. – Moravia, S. – Slovakia;
– zkratky částí zemí: b. – borealis, c. – centralis, m. – meridionalis, occ. – occidentalis, or. – orientalis;
– zkratky pro chráněná území a vojenské prostory použité v textu: BR – biosférická rezervace, NPR – národní přírodní rezervace, PR – přírodní rezervace, NPP – národní přírodní památka, PP – přírodní památka, VVP – vojenský výcvikový prostor;
– číslo v závorce za názvem lokality představuje kód faunistického čtverce (viz Novák 1989, Pruner & Míka 1996);
– latinské rodové označení savce (např. *Ovis*) znamená, že druh byl nalezen v jeho trusu;
– není-li u zkratky jména sběratele uvedeno nic dalšího, platí: uvedený sběratel lgt. et coll.;
– není-li uvedeno jinak, byl materiál určen nebo revidován autory;
– nomenklatura byla převzata z Baraudovy (Baraud 1992) monografie.

ZKRATKY JMEN SBĚRATELŮ A MUZEJNÍCH SBÍREK

AB – Aleš Bezděk, České Budějovice
AM – Adolf Mikyška, Poděbrady
AS – Aleš Sedláček, Hranice na Moravě
AT – Antonín Trmal, Sedlčany
BR – Jan Brázda, Liberec
DH – David Hauck, Brno
DJ – Daniel Juřena, Prostějov
DK – David Král, Praha
DV – Dušan Vacík, Hranice na Moravě
FG – František Grycz, Český Krumlov
FS – František Štěpánek, Přerov
IJ – Ivo Jeniš, Náklo
IM – Ivo Martinů, Olomouc
IT – Ilja Trojan, Brno
JA – Jiří Januš, Kladno
JB – Jan Bezděk, Hranice na Moravě – Drahotuše
JC – Josef Chybík, Modřice
JH – Jan Habarta, Velká nad Veličkou
JJ – Josef Jurčíček, Praha
JK – Josef Krošlák, Plzeň
JM – Josef Mašek, Žlutice
JP – Jiří Plecháč, Pecka
JS – Jaroslav Skopal, Otrokovice
JV – Jan Vitner, Praha
JZ – Jaroslav Žák, Jezernice
KO – Kamil Orszulik, Frýdek Místek
KR – Václav Křivan, České Budějovice
KS – Zdeněk Kraus, Mikulovice u Znojma
KV – Jiří Kovalovský, Třebíč
LD – Libor Dvořák, Vacov
LK – Lubomír Koloničný, Ostrava
LL – Libor Lapčík, Napajedla
LM – Ladislav Mencl, Týnec nad Labem
LR – Libor Řehoř, Neveklov
LS – Lubomír Šulák, Ostrava
MA – Ivan Mareček, Praha
MB – Milan Brabec, Praha
MJ – Miloš Jaroš, Litoměřice
MK – Michal Kropáček, České Budějovice
ML – Lubomír Mazal, Olomouc
MM – Marion Mantič, Ostrava
MN – Miroslav Nešpořík, Choceň
MO – Michal Ouda, Nečtiny
MP – Milan Průša, Železný Brod
MS – Miloslav Šanda, Žatec
MT – Jiří Matuška, Mikulov
MZ – Zdena Martinová & Zdeněk Znamenáček, Praha
NI – Milan Nikodým, Roztoky u Prahy
OG – Otto Gränzer, Olomouc
PA – Petr Pacholátko, Brno
PB – Petr Boža, Ostrava
PC – Petr Číla, Praha
PJ – Pavel Jáchymek, Buchlovice
PK – Petr Kylies, Slaný
PP – Pavel Pucholt, Unhošť
PS – Petr Štourač, Praha
PT – Pavel Tyrner, Litvínov
PV – Pavel Vonička, Liberec
RC – Radek Červenka, Praha
RD – Radek Dunda, Praha
RF – Rostislav Fornůsek, Olomouc
RL – Roman Lohaj, Košice
RS – Radovan Schles, Brno
SB – Stanislav Benedikt, Starý Plzenec
SI – Jiří Šilingr, Brno
SK – Richard Škoda, Liberec
SN – Jan Schneider, Praha
ST – Jiří Stanovský, Ostrava
SU – Stanislav Urban, Příbram
SV – Martin Švarc, Liberec
TL – Tomáš Lackner, Košice
VA – Jiří Vávra, Ostrava
VB – Václav Benedikt, Plzeň
VC – Vlastimil Cihlář, Plzeň
VD – Václav Dongres, Plzeň
VJ – Vojtěch Jiříček, Prostějov
VK – Vítězslav Kubáň, Brno
VT – Václav Týr, Žihle
VV – Vladimír Vyhnálek, Olomouc
VZ – Vladimír Zeman, Přerov
ZD – Zdeněk Doležal, Plzeň
ZF – † Zdeněk Fuka, Včelná
ZK – Zbyněk Kejval, Domažlice
ZY – Miroslav Zýka, Olomouc
MHK – Muzeum východních Čech, Hradec Králové
MJM – Muzeum jihovýchodní Moravy, Zlín

MSO – Muzeum husitského revolučního hnutí, Tábor, přírodovědné pracoviště Soběslav
MUL – Muzeum města Ústí nad Labem
MZM – Moravské zemské muzeum, Brno
NMP – Národní muzeum, Praha
RMM – Regionální muzeum Mikulov
VMH – Vlastivedné múzeum Humenné

Pozn.: sběry J. Bezděka jsou uloženy ve sbírce A. Bezděka a sběry S. Benedikta ve sbírce V. Benedikta.

SOUPIS NÁLEZŮ

Trox cadaverinus Illiger, 1802 – B. b., Ústí nad Labem (5350), VI.1952, Strejček lgt., 1 ex. in coll. MUL; B. b., Počeplice (5552), 27.VI.1981, J. Tedla lgt., 2 ex. in coll. MZ; B. c., Straškov – Vodochody (5651), 5.VII.1989, 1 ex., na světlo, 8.-12.VII.1991, 1 ex., P. Zahradník lgt., coll. RC; B. c., Dolín (5750), V.1969, 1 ex., bez jména sběratele, coll. MB, DK det.; B. c., Praha – Libuš (5952), 21.V.1940, Görtler lgt., 1 ex. in coll. NMP, RD det.; B. c., Těptín (6153), 15.VI.1977, 1 ex., PC lgt. et coll., RD det.; B. c., Čelákovice (5854), 1.VI.1981, 1 ex., PC lgt. et coll., RD det.; B. c., Litol (5855), 19.VIII.1981, 1 ex., PC lgt. et coll., RD det.; B. or., Borek pod Troskami (5457), 7.VIII.1998, 1 ex., MP; B. or., Ohaře (5957), 7.VI.1973, 1 ex., LM lgt., det. et coll.; B. or., Lipec (5958), 22.V.1973, 1 ex., LM lgt., det. et coll.; B. or., Týnec nad Labem (5958), V.1969, 27.VI.1969, 29.V.1973, 23.VI.1973, po 1 ex., 31.V.1974, 3 ex., LM lgt., det. et coll.; B. or., Kladruby nad Labem (5958), 6.VII.1973, 1 ex., LM lgt., det. et coll.; M. m., Brno (67-6865), VI.1966, 2 ex., bez jména sběratele, coll. I. Grulich, MZM; M. m., Pravice (7164), 24.-26.VII.1979, B. Zvarič lgt., po 1 ex. in coll. MZ, VV; M. m., Pouzdřany (7065), 8.VII.1972, 1 ex., VK; 2.IX.1974, 1 ex., LM lgt., det. et coll.; M. m., Čejč (7067), 13. a 24.V., 2. a 19.VI.2000, 1, 3, 4 a 1 ex., na vyschlé mršině srnce, AS; 3.VI.2000, 5 ex., JZ, VZ; 21.VI.2000, 2 ex., AS, JZ; M. m., Rohatec (7169), 13.V.1973, K. Macháček lgt., 1 ex. in coll. VK; M. m., Milovice (7166), 27.VI.1976, Svadlík lgt., 1 ex. in coll. VB; M. m., Valtice (7266), 25.VII.1977, Kaftan lgt., 1 ex. in coll. VB; M. m., Břeclav - Pohansko (72-7367), 4.-5.VI.1998, 1 ex., BR lgt. et coll., PV det., DK revid.; S. occ., Topolčianky (7576), VII.1965, 1 ex., bez jména sběratele, coll. I. Grulich, MZM; S. occ., Modrý vrch (8177) pr. Štúrovo, V.1992, 1 ex., MS; S. occ., Kamenica nad Hronom (8178), 1.V.1982, Nový lgt., 1 ex. in coll. VT; S. or., Veľký Kamenec (7696), 13.VII.1991, více ex., RL (1 ex. in coll. DV); S. or., Malý Kamenec (7696), 3.VI.1992, 1 ex., JP.

Na sledovaném území vzácný druh s malým počtem publikovaných údajů (např. Tesař 1957, Juřena 1996, Král & Vitner 1996a); vyskytuje se v teplých oblastech na mršinách, ve vývržcích dravých ptáků nebo v jejich hnízdech.

T. eversmanni Krynicky, 1832 - M. m., Židlochovice env. (6965), 27.III.1999, 2 ex. vyhrabány z nory *Oryctolagus*, VK; M. m., Pouzdřany (7065), 21.IV.1995, 1 ex., PJ lgt., coll. DJ; M. m., Čejč (7067), 23.VI.1991, 1.V.1993, 23.IV.1994 a 23.IV.1995, 1, 2, 6 a 4 ex., DJ; 30.IV.1994, 5 ex., VZ; 6.V.1997, 9 ex., DJ & P. Vrba lgt., coll. DJ; 4.VI.1998, 3 ex., IM, RF; 4.-11.VI.1998, cca 40 ex. chyceno do pastí na pivo, VV; 9.V.1999, více ex., RF (1 ex. in coll. DJ); 30.IV.2000, cca 10 ex. vyhrabáno z nor *Oryctolagus*, AB, AS, JB, VZ; M. m., Sedlec (7266) pr. Mikulov, 24.IV.1999, více ex. vyhrabáno z nor *Oryctolagus*, ZY (2 ex. in coll. JS); 30.IV.1999, 2 ex., ML (1 ex. in coll. JH); S. or., Somotor (7596), 23.IV.1994, více ex., TL (po 1 ex. in coll. AS, MZ); S. or., Malý Kamenec (7696), 15.V.1990, 1 ex., JP.

Tento druh je sporadicky nalézán na teplých lokalitách jižní Moravy a Slovenska (Tesař 1957, Vitner & Král 1993), pravidelné nálezy jsou z okolí Čejče. Je vázán na nory savců a ptačí hnízda.

T. perrisi Fairmaire, 1868 – M. m., Lukov (7161) pr. Znojmo, 30.V.1992, 1 ex., poblíž spadlého ptačího hnízda, B. Chodura lgt., coll. DJ; M. m., Bzenec – Přívoz (7069), 1990, více ex., ex

larva, IJ, RF (1 ex. in coll. MZ); M. m., Rohatec (7169), 1990, více ex., ex larva, IJ (1 ex. in coll. MZ); M. m., Břeclav – Pohansko (72-7367), 8.XII.1996, 1 ex. vyhrabán z dutiny stromu, IM; S. occ., Plavecký Štvrtok (7668), 3.V.1990, 1 ex., RF; S. or., Herľany (7194), 7.IV.1998, 6 ex., v ptačím hnízdě v dutině spadlého dubu, SV, TL, 1 ex. in coll. PV (PV det., DK revid.).

Na sledovaném území je tento druh znám dosud jen z několika lokalit na jižní Moravě a na Slovensku (Roubal 1936, Tesař 1957, Löbl 1960a,b, Hladil 1973, Král & Vitner 1993a, 1996a, Resl 1998); je vázán na hnízda a hnízdní dutiny některých ptáků (např. *Ciconia*, *Ardea*, *Buteo* a další druhy dravců).

Geotrupes mutator (Marsham, 1802) - S. c., Gemerské Dechtáre (7786), 16.X.1997, 1 ex., AS; 29.X.2000, 1 ex., *Bos*, DJ.

Nejnovější publikovaný nález z území bývalého Československa byl z roku 1966 (Král & Vitner 1993a). Vitner & Král (1993) a Týr (1997) uvádějí, že tento druh na sledovaném území zřejmě již nežije. Uvedené nálezy z Cerové vrchoviny jsou nečekaným potvrzením recentního výskytu na Slovensku.

G. spiniger (Marsham, 1802) – M. b., Bratrušov (5967), 28.IX.1976, 1 ex., LK lgt., coll. DJ; M. b., Bolatice – Albertovec (6074), 28.X.1994, 1 ex., LK lgt., coll. DJ; M. m., Otrokovice (6771), 16.IX.1984, 1 ex., JS; M. m., Napajedla (6871), 5.VIII.1993, 4 ex., *Equus*, D. Čagánek lgt., coll. DJ; 21.-22.VII.1994, 7 ex., JB, VZ; 8.X.1996, 1 ex., JS; M. m., Rúdník (7069) pr. Ratíškovice, 26.IX.1998, cca 15 ex., *Bos*, *Equus*, DJ, VZ; 4.VIII.1999, cca 10 ex., DJ, JZ, VZ; M. m., NPP Dunajovické kopce (7165), 20.IX.1993, 1 ex., SB; M. m., Lednice – Nový Dvůr (7266), 19.VIII., 13., 20. a 27.IX.1997, po více ex., DJ; 16.VIII.1998, více ex., DJ observ.; 21.VIII.1999, více ex., AS, DJ, LL observ.; 30.IX.2000, více ex., JC observ.; 14.X.2000, cca 100 ex., OG, RF; 21.X.2000, více ex., DJ et LL observ.

V Čechách a zvláště na Slovensku je tento druh místy běžný (publikované údaje viz např.: Tesař (1957), Suchý (1996), Chobot (1997), Týr (1997), Kletečka & Křivan (1999)); na Moravě je v současnosti nalézán jen zřídka (pravidelně byl v posledních létech sbírán na lokalitě Nový Dvůr u Lednice).

G. stercorarius (Linnaeus, 1758) - B. c., Broumy (6049), 6.-8.V.1995, 3 ex., *Bos*, MZ (1 ex. in coll. RC); B. c., Kublov (6049), 21.IX.1997, 2 ex., *Bos*, MZ; B. c., Kosova Hora (6352), 17.X.1998, 1 ex., SU; B. occ., Slavkovský les, Krásno (5842), 6.VII.2000, 1 ex. uhynulý na pastvině dobytka, Z. Znamenáček lgt., coll. MZ; B. occ., Český les, Rybník (6442), 27.IV.1999, 1 ex., MZ; B. occ., Šumava, Hojsova Stráž, Brčálník (6745), 13.VIII.1997, 1 ex., MZ; 11.VI.2000, 6 ex., *Bos*, RS; B. m., Šumava, Maleč (6848), 20.V.2000, 2 ex., Z. Znamenáček lgt., coll. MZ; B. m., Šumava, Lipka (6948) pr. Vimperk, cca 900 m n. m., 13.VII.2000, 1 ex., *Equus*, JC; B. m., Hůrky (6956) pr. Senotín, 9.VIII.1998, 1 ex., KR; B. m., Suchdol nad Lužnicí (70-7155), 15.XI.1998, 20 ex., AT; B. or., Rokytnice v Orlických horách (5864), 28.V.1995, 5 ex., *Equus*, JC lgt., det. et coll.; M. b., Vysoké Žibřidovice (5867), 23.IX.1971, Rybka lgt., 1 ex. in coll. VK; M. b., Loučná nad Desnou (5968), 9. a 11.VIII.1996, po 1 ex., *Bos*, DV; 21.-22.VII.2000, 3 ex., *Bos*, DV observ. et det.; M. m., Žďár nad Sázavou (6461), 15.IX.1978, 1 ex., VA lgt., det. et coll.

V minulosti býval tento druh hojný na celém sledovaném území, v současné době se však běžněji vyskytuje jen na několika zachovalých lokalitách středního a východního Slovenska. Další recentní výskyt v českých zemích uvádějí Mencl (1974), Juřena (1996), Suchý (1996), Chobot (1997), Týr (1997) a Kletečka & Křivan (1999).

Lethrus apterus (Laxmann, 1770) - S. occ., Beckov (7273), 1.VI.1992, více ex., JH lgt., 2 ex. in coll. JS; S. occ., Malé Kosihy (8078), 2.V.1987, 2 ex., SB; S. c., Mučínska vrchovina, Mučín

env. (7784), 29.IV.1994 a 7.V.1998, 2 a 1 ex., MZ; S. c., Mučínska vrchovina, Telka (7784), 6.V.2000, cca 10 ex., DJ, VZ; S. c., Bátka (7687), 7.V.1991, Gabzdil lgt., 2 ex. in coll. VMH; S. c., Chrámec (7787), 12.VI.1991, 1 ex., SB; S. or., Ladmovce (7596), 4.V.1980, B. Zvarič lgt., 1 ex. in coll. JM; 21.V.1980, J. Macek lgt., 2 ex. in coll. MZ.

Druh je pravidelně sbírán na Štúrovsku a na Cerové vrchovině. Recentní výskyt z dalších oblastí Slovenska uvádějí Vitner & Král (1993) a Týr (1997). Z Moravy, kde je *L. apterus* považován za vyhynulý druh (Král 1993), jsou známy jen staré údaje (Fleischer 1927-1930, Tesař 1957, Král & Vitner 1993a, Vitner & Král 1993).

Ochodaeus chrysomeloides (Schrank, 1781) – M. m., Pouzdřany (7065), 30.VI.1997, 1 ex., ve večerním smyku, JC; S. occ., Nesvady (8074), 1.VII.1995 a 28.V.2000, po 1 ex., SB; 27.VI.1999, cca 20 ex., ve večerním smyku společně s *Glaresis rufa* Erichson, 1848, RF, VV (1 ex. in coll. DJ); S. occ., Čenkov env. (8277), 15.-26.VII.1985, 2 ex., na světlo, Z. Laštůvka lgt., coll. VK; 17.VI.1989, 1 ex. vyhrabán z písku, VK; S. occ., Modrý vrch (8177) pr. Štúrovo, 1.V.1999, 1 ex., PJ; 11.VII.1999, 1 ex., na světlo, VV; S. occ., Chľaba – soutok Dunaje a Ipeľu (8179), 5.VII.1975, cca 15 ex., PA, VK.

Druh teplých stepních biotopů; imaga jsou sbírána od konce dubna do srpna v letu nízko nad zemí v podvečerních a večerních hodinách. Z Čech byl zaznamenán recentní výskyt jen na lokalitě Milovice (Vitner & Král 1993); z Moravy je znám z Čejče (Týr 1997) a Mikulova (Král & Vitner 1996a). Recentní nálezy ze Slovenska uvádí Týr (1997).

Gymnopleurus geoffroyi (Füessly, 1775) – S. c., Mučínska vrchovina, Mučín env. (7784), 29.IV.1994, 4 ex., MZ; S. or., Zádiel (7391), 23.V.1981, 1 ex., VK.

Na sledovaném území se dosud vyskytuje na Cerové vrchovině (s úbytkem pastvin však i zde v posledních létech ubývá). Vitner & Král (1993) uvádějí, že neznají nálezy z jiných oblastí Slovenska po roce 1973. Recentní nálezy ze Štúrovska a Slovenského krasu dokládá Týr (1997). V českých zemích je druh považován za vyhynulý (Král 1993, Bezděk & Král 1996).

Copris lunaris (Linnaeus, 1758) – B. b., Žatec, intravilán (5647), 2.VI.1984, 1 ♂ pod lampou pouličního osvětlení, Z. Klouček lgt., coll. VT; B. b., Louny, městská část „Pod mlýny" (5648), 2.VI.1995, 1 ♀ uhynulá ve vodě v nádrži na zahradě, T. Růžička lgt., coll. VT; B. occ., Františkovy Lázně (5840), V.1967, S. Pokorný lgt., 1 ♀ in coll. VT; B. occ., Žinkovy (6546-47), 10.VII.1941, Maidl lgt., 1 ♂ in coll. VT; B. c., Branov (5949), 3.V.1988, R. Čermák lgt., 1 ♀ in coll. VT; B. c., Srbsko u Karlštejna (6050), 29.IV.1978, J. Soustružník lgt., 1 ♂ in coll. VT; B. c., Újezd nad Lesy (5953), V.1966, S. Pokorný lgt., 1 ♂ in coll. VT; B. c., Zvírotice (6351), 5.VI.1956, 3 ex., AT; M. b., Přerov (6570), 29.V.1974, V. Pechlát lgt., 1 ♀ in coll. VT; M. m., Zdounky (6769), bez data, J. Fiala lgt., 1 ♀ in coll. MZM; M. m., Bzenec (7069), V.1947, Krejcárek lgt., 2 ex. in coll. MJM; M. m., Klentnice, Milovický les (7165-66), 3.V.1998, V. Čevelík lgt., 1 ex. in coll. MT; M. m., Bulhary - obora (7166), 1.VII.1998, 2 ex. chycené do sítě na netopýry, J. Chytil lgt., coll. RMM; 2.IX.2000, 15 ex., *Cervus*, *Dama*, DJ, PJ, RS; 9.IX.2000, 7 ex., PJ; 10.IX.2000, 43 ex., *Cervus*, *Dama*, společně s více ex. *Sisyphus schaefferi* (Linnaeus, 1758), DJ, RS, VK; 20.IX.2000, cca 50 ex., *Cervus*, *Dama*, PK, RS; M. m., Bulhary – Křivé jezero (7166), 20.-30.III.1999, fragmenty více ex., pod hnízdy *Ardea* a *Ciconia*, ML et ZY observ. et det. (fragment 1 ex. in coll. ZY); M. m., Mikulovice u Znojma (7062), 12.VII.1953, F. Vavroušek lgt., 2 ex. in coll. LR.

Recentní výskyt v českých zemích byl znám jen z oblasti Českého středohoří a z jižní Moravy (Vitner & Král 1993, Juřena 1996); v Čechách je druh bezprostředně ohrožen vyhynutím, na jižní Moravě dosud přežívá, jak ukazují i zde uvedené nálezy (v bulharské oboře

jeho vývoj probíhá ve výkalech jelenů a daňků). Z bezprostřední blízkosti moravsko-rakouské hranice je nám znám další nález: Austria (Niederösterreich), Hardegg (7161), bez data, Stejskal lgt., 1 ex. in coll. MJM. Pozoruhodný je uvedený nález z Přerova, dokládající přítomnost *C. lunaris* na střední Moravě ještě v poměrně nedávné době. Na území Slovenska je dosud místy běžný.

Euoniticellus fulvus (Goeze, 1777) – M. m., Brno – Jehnice (6765), 14.VIII.1999, 1 ex., *Equus*, RS; M. m., Lednice – Nový Dvůr (7266), 18.IX.1995, 3 ex., *Equus*, AS observ. et det.; 28.VIII.1996, 1 ex., JC; 16.VIII.1999, 1 ex., PJ; 21.VIII.1999, 1 ex., DJ.

V Čechách je tento druh považován za vyhynulý (Král 1993), z Moravy byl publikován jediný recentní nález z Nového Dvora u Lednice z r. 1986 (Král & Vitner 1993a). Na území Slovenska je místy v teplých polohách poměrně běžný.

Euonthophagus amyntas alces (Fabricius, 1792) - S. occ., Jurský Chlm (8277), 24.V.1995, cca 70 ex., *Ovis*, LK, MM, PB, SB (1 ex. in coll. DJ); S. occ., Čenkov (8277), 2.V.1998, 1 ex., SK lgt. et coll., PV det., DK revid.; S. occ., Štúrovo (8178), 15.V.1997, 1 ex., *Bos*, JC; S. or., Plešivec env. (7488), 9.VII.1980, 1 ex., *Bos*, KO lgt., det. et coll.

Tento druh dosahuje na jižním a jihovýchodním Slovensku severní hranice areálu svého rozšíření (Tesař 1957); bývá zde nalézán velmi sporadicky, pravidelněji jen v okolí Štúrova. Nálezy z dalších lokalit uvádějí Král & Vitner (1993a).

Onthophagus furcatus (Fabricius, 1781) – M. m., Rúdník (7069) pr. Ratíškovice, 26.IX.1998, 2 ex., *Bos*, DJ, VZ; 4.VIII.1999, 15 ex., *Equus*, DJ, JZ; M. m., Bzenec (7069), 13.VI.1992, 8 ex., VZ; 27.V.1995, 3 ex., JB; M. m., Bzenec – Přívoz (7069), 10.V.1975, 14.VII.1976, 29.V.1983, po několika ex., 30.V.1993, 1 ex., *Oryctolagus*, JS; 13.VI.1992, 5 ex., VZ; 20.VI.1992, 1 ex., AB; 16.IX.1997, cca 15 ex., *Homo*, AS; 12.IV.1998, 11 ex., pod mršinou, LL; 26.IX.1998, 1 ex., JC; M. m., Rohatec (7169), 24.IV.1993, několik ex., VZ; M. m., Lednice – Nový Dvůr (7266), 24.VI.1995, 1 ex., *Equus*, JB; 23.VI., 18.VII., 28. a 30.VIII.1996, 1, 13, 4 a 4 ex., JC; 17.V.1997, 2 ex., VZ; 15.VIII.1997, 3 ex., RS; 13. a 27.IX.1997, po 2 ex., DJ; M. m., Valtice – Boří Dvůr (7266), 10.-30.V.1983, 1 ex., JZ.

Druh xerotermních biotopů dávající přednost písčitému podkladu; na Slovensku je místy v teplých polohách poměrně hojný (např. v okolí Štúrova, na Cerové vrchovině nebo ve Východoslovenské nížině), na Moravě sbírán mnohem vzácněji (pravidelně v okolí Bzence a Rohatce) – viz např. Král & Vitner (1993a, 1996a). Z území Čech jsou známy dva nálezy (Král & Souček 1987a, Týr 1997).

O. gibbulus (Pallas, 1781) – B. b., Raná (5548), 23.VIII.1987, 13 ex., RC; 7.VIII.1988, 14 ex., *Ovis*, VB; M. m., Mikulovice u Znojma (7062), 9.V.1957, F. Vavroušek lgt., 1 ex. in coll. LR; S. occ., Beckov (7273), VIII.1977, 1 ex., SB; S. occ., Kamenica nad Hronom (8178), 22.V.1982, 2 ex., *Ovis*, JS; S. or., Malý Kamenec (7696), 26.X.1997, 13 ex., *Bos*, DJ, JB, RC, VZ (1 ex. in coll. JZ); 17.VIII.1998, 4 ex., *Bos*, DV (1 ex. in coll. RS); 28.X.2000, 2 ex., *Bos*, JC, PJ; S. or., Strážne (7697), 30.IV.1997, 1 ex., DV; 23.VIII.1997, 2 ex., DV, RS; 22.VIII.1999, 2 ex., *Bos*, RS; 26.VIII.2000, 1 ex., *Bos*, RS; S. or., Pribeník (7697) pr. Kráľovský Chlmec, 8.IX.1997, 2 ex., AS.

Na sledovaném území jde o velmi vzácný, mizející druh; zřejmě trpí nedostatkem vhodných stanovišť a je značně citlivý ke změnám životního prostředí. Recentní nálezy uvádějí Král & Vitner (1993a), Vitner & Král (1993), Juřena (1996) a Chobot (1997).

O. lucidus (Sturm, 1800) – S. occ., Veľký Lél (8273), 1.VI.1995, 1 ex., VD; S. occ., Modrý vrch (8177) pr. Štúrovo, 11.V.1975, 2 ex., VK; S. occ., Štúrovo (8178), 22.IV.1978, 1 ex., VK; S. occ., Kamenica nad Hronom (8178), 1.V.1993, 1 ex., *Ovis*, VB.

Na sledovaném území byl tento druh znám pouze z okolí Štúrova, kde dosahuje severní hranice areálu svého rozšíření. Nejnovější publikovaný nález (z Kamenice nad Hronom) byl z r. 1990 (Král & Vitner 1993a).

O. ruficapillus Brullé, 1832 – M. m., Žabčice (6965), 21.VIII.1999, 2 ex., *Bos*, DJ; 18.IX.1999, 5 ex., *Ovis*, *Bos*, DJ, JC; 2.IX.2000, 3 ex., *Ovis*, DJ, RS; M. m., Bulhary – obora (7166), 21.VIII.1999, 1 ex., *Dama*, DJ; 10.IX.2000, 1 ex., *Cervus*, RS.

Teplomilný druh vyskytující se místy běžně na Slovensku; z Čech a Moravy zaznamenáván jen ojediněle (Tesař 1957, Král & Souček 1987b, Král & Vitner 1989, 1993a, 1996a, Vitner & Král 1993, Juřena 1996).

O. vacca (Linnaeus, 1767) – M. m., Valtice (7266), VI.1970, Dr. Pokorný lgt., 1 ex. in coll. VT.

Tento druh je dosud poměrně běžný na některých lokalitách v teplejších oblastech Slovenska (i zde je však v posledních létech na ústupu); z českých zemí nám z posledních několika let nejsou známy žádné nálezy (poslední publikované údaje uvádějí Král & Vitner (1993a) a Juřena (1996)).

O. vitulus (Fabricius, 1776) – B. b., Police nad Metují (5463), 1955, Tůma lgt., 1 ex. in coll. MUL; B. b., Raná (5548), 13.V.1997, u *Citellus citellus*, P. Krásenský lgt., 2 ex. in coll. DJ; 8.V.1997 a 11.IV.1998, JJ lgt., po 1 ex. in coll. MZ; 25.IV.1998, 6 ex., SK lgt. et coll., PV det., DK revid.; 28.III.1999, 2 ex., BR lgt. et coll., PV det., DK revid.; 8.V.1999, 2 ex., MJ lgt. et coll., PV det., DK revid.; B. occ., Plzeň (6246), 25.V.1952, Sobotka lgt., 2 ex. in coll. JM; B. c., Tuchoměřice (5851), 17.V.1985, 2 ex., RC; B. c., Příbram – Trhovky (6451), 3.V.1998, 2 ex., SU; B. c., Chramosty (6351), 1.XI.1994, 1 ex., LD; B. m., Hluboká nad Vltavou (6952), 9.V.1929, bez jména sběratele, 1 ex. in coll. MSO; B. m., Vrábče (7052), 16.VII.1929, bez jména sběratele, 1 ex. in coll. MSO; M. m., Újezd u Brna (6866), 10.IV.1999, D. Povolný lgt., 1 ex. in coll. AB; M. m., Brno - Medlánky (6765), 27.IV. a 21.VI.1998, 2 a cca 10 ex., u *Citellus citellus*, VK; 28.-29.V.1998, cca 50 ex., RS (2 ex. in coll. DJ); 2. a 16.VI.1998, 11 a 9 ex., JB; 5.IV.1999, více ex., RS; 9.IV.1999, více ex., DV, RS; 14.IV.1999, více ex., JB; 23.IV.2000, cca 100 ex., RS; M. m., Brno – Slatina, Stránská skála (6866), 3.V.1999, 1 ex., Z. Navrátil lgt., coll. AB; M. m., Ivančice (68-6964), 6.V.2000, 2 ex., u *Citellus citellus*, H. Fojtová lgt., coll. AB; M. m., Pouzdřany (7065), 23.IV.1994, 1 ex., VZ.

V českých zemích v minulosti lokálně poměrně hojný (Tesař, 1957), v současnosti již vzácný, kriticky ohrožený druh – cf. Král & Vitner (1996a) (hojný výskyt jsme zaznamenali jedině na lokalitě Brno – Medlánky). Jeho úbytek je způsoben nedostatkem vhodných stanovišť s výskytem syslů nebo divokých králíků, na jejichž obydlené nory je vázán. Recentní nálezy z Moravy (Čejč) uvádí Juřena (1996); na Slovensku je druh dosud místy na příhodných lokalitách běžný.

O. illyricus (Scopoli, 1763) – B. c., Živohošť (6252), bez data, J. Doskočil lgt., 1 ex. in coll. MZ; B. c., Stradonice (6050) pr. Beroun, 20.X.1984, 1 ex., RC; B. m., Tábor (6553-54), 5.VII.1946, Pokorný lgt., 1 ex. in coll. VT; M. m., Otrokovice (6771), 17.VI.1973, 16.IX.1974, 24.V. a 9.VIII.1975, 3, 2, 1 a 2 ex., *Bos*, JS (2 ex. in coll. DJ); M. m., Chřiby, Břestek (6970), 26.V.1998, 1 ex., *Equus*, PJ; M. m., Chřiby, Stříbrnice - Paseky (6969), 1.VI.1974, 1 ex., PJ; M. m., Pouzdřany (7065), 28.V.1998, 1 ♂, *Equus*, ZY; M. m., Mikulov (7165), VI.1980, Pokorný lgt., 1 ex. in coll. VT; M. m., Klentnice (7165), 3.VII.1969, Maidl lgt., 1 ex. in coll. ZD; M. m., Lednice – NPP Pastvisko (7166), 2.IX.1997, 2 ex., *Equus*, DV observ. et det.; M. m., Lednice – Nový Dvůr (7266), 18.IX.1995, 1 ex., *Equus*, AS; 28. a 30.VIII., 28.IX. a 13.X.1996, 5, 8, 5 a 1 ex., JC; 17.V.1997, 2 ex., VZ; 6.VIII.1997, 1 ex., JC; 15.VIII.1997, 6 ex., DV, RS; 19.VIII.1997,

4 ex., DJ, JC; 23.VIII.1997, 1 ex., JB; 3.IX.1997, 1 ex., JC; 13.IX.1997, 5 ex., DJ, VZ; 20. a 27.X.1997 a 24.X..1998, 1, 3 a 1 ex., DJ; 27.VIII.1998, 2 ex., JC; 21.VIII.1999 a 21.X.2000, po 1 ex., DJ; M. m., Břeclav - Pohansko (72-7367), 22.V.1991, 1 ex., *Cervus*, JS; 7.X.1995 a 27.VIII.1998, po 2 ex., JC; M. m., Lanžhot env. (72-7367), 9.VIII.1997, 2 ex., DV, RS.

V českých zemích v současnosti již velmi vzácný druh (recentní nálezy uvádějí Vitner & Král (1993)); na Moravě byl v posledních létech pravidelně sbírán na lokalitě Nový Dvůr u Lednice. Na Slovensku je dosud místy běžný.

O. taurus (Schreber, 1759) – B. c., Babice (5954) pr. Říčany, VII.1965, Pokorný lgt., 1 ex. in coll. VT; B. or., Pamětník (5858) pr. Chlumec nad Cidlinou, 25.VI.1974, 2 ex., LM lgt., det. et coll.; B. or., Kladruby nad Labem (5958), 8. a 24.VI. a 15.VII.1974, 5, 2 a 2 ex., *Bos*, LM lgt., det. et coll.; B. m., Písek (6650), 10.VI.1953, 1 ex., JM; M. m., Dolní Věstonice (7165), 29.VII.1970, 3 ex., Vaněk lgt., LM det. et coll.; M. m., Klentnice (7165), 3.VII.1969, Maidl lgt., 1 ex. in coll. VB; M. m., Břeclav – Pohansko (72-7367), 20.VI.1992, 1 ex., VD.

Z Čech a Moravy byly známy jen staré údaje (viz např. Tesař 1957). Zde uvedené nálezy jsou jedinými publikovanými doklady výskytu na území České republiky po roce 1957 (cf. Vitner & Král 1993). Na Slovensku je tento druh (často společně s předchozím) dosud místy poměrně běžný.

Aegialia* (*Psammoporus*) *sabuleti (Panzer, 1797) – B. c., Mohelnice nad Jizerou (5455), 22.III.1981, 1 ex., LM lgt., det. et coll.; S. or., Vihorlat (7198), V.1951, Dr. Pokorný lgt., 1 ex. in coll. VT; S. or., Ulič (7000), 12.V.1986, Janata lgt., 1 ex. in coll. VT.

Velmi vzácný druh žijící saprofágně na nezregulovaných březích vodních toků. Nálezy z českých zemí uvádějí Král & Vitner (1993a) a Vitner & Král (1993). Na Slovensku byl znám jen z oblasti Tater (Tesař 1957).

Aphodius* (*Coprimorphus*) *scrutator (Herbst, 1789) - B. occ., Všenice (6147) pr. Břasy, 20.VII.2000, cca 10 ex., *Bos*, JK lgt., det. et coll; M. m., Dolní Loučky (6664), 20.VIII. a 9.IX.2000, 7 a 10 ex., *Bos*, RS; M. m., Chřiby, Stupava env. (6869), 3.IX.2000, 7 ex., *Bos*, PJ (6 ex. in coll. DJ); M. m., Žabčice (6965), 2.IX.2000, 1 ex., *Bos*, DJ; M. m., Bílé Karpaty, Kuželov (7170), 27.-29.VII.2000, cca 100 ex., *Bos*, SI lgt., det. et coll.; S. occ., Kľúčové (7074) pr. Nemšová, 20.VII.2000, 3 ex., *Bos*, VZ; S. occ., Dolná Súča – Krasín (7074), 21.VII.2000, více ex., *Bos*, VZ; S. or., Vihorlatské vrchy, Inovce (7100), 23.VII.1999, L. Sekera lgt., 1 ex. in coll. SK, PV det.

Tento druh se v poslední době značně šíří a osídluje biotopy, na nichž se dříve nevyskytoval. Otázkou jeho šíření na území Čech, Moravy a Slovenska se zabývá Týr (1999), jehož práce obsahuje všechny dostupné údaje o výskytu *A. scrutator* na sledovaném území do roku 1999.

A.* (*Ammoecius*) *brevis Erichson, 1848 – B. occ., Ostrovec pr. Zbiroh – Sirská hora (6048), 1.V.1999, 1 ex., ZD; B. m., Orlík nad Vltavou env. (6450-51), V.1951, 1 ex., JM; M. m., Břeclav - Pohansko (72-7367), 6.-7.IV.1996, 1 ex., SK lgt. et coll., PV det., DK revid.; S. occ., Modrová (7373) pr. Piešťany, 3.V.1990, 1 ex., SB; S. occ., Plavecký Štvrtok (7668), 19.VI.1982, cca 10 ex., v písku pod trusem *Oryctolagus*, RF; S. occ., Nitra (76-7774), 25.V.1953, 2 ex., JM; S. c., Modrý Kameň (7781-82), 30.V.1980, 1 ex., VB; S. c., Hajnáčka (7785), 7.VI.1989, 1 ex., RF; S. or., Hrhov (7390), 8.X.1999, 3 ex., *Cervus*, RS; 29.IV.2000, 64 ex., loňský *Bos* a *Cervus*, RS.

Vzácný druh nalézaný většinou na jaře ve starém trusu (zřídka na podzim v trusu čerstvém) (cf. Vitner & Král 1993); rozšíření na sledovaném území nedostatečně známo (další údaje uvádějí Tesař (1957), Král & Souček (1982, 1987a), Král & Vitner (1993a), Vitner & Král (1993), Chobot (1997)).

A. (Biralus) satellitius (Herbst, 1789) - S. occ., Malé Karpaty, Kamzík (7868), bez data, O. Kavan lgt., 1 ex. in coll. RD, RC det.; S. c., Pinciná (7684) pr. Lučenec, 5.VI.1987, J. Lebduška lgt., 5 ex. in coll. RC; S. c., Mučínska vrchovina, Mučín env. (7784), 29.IV.1994, 3 ex., MZ; S. c., Slizké (7486), 8. a 10.VI.1993, 6 a 2 ex., *Bos*, VA (4 ex. in coll. VK); S. c., Budikovany (7586), 24.V.1993, 1 ex., VB; S. c., Hajnáčka (7785), 6.-8.V.1993, 1 ex., MZ; 28.IV.1996, 1 ex., *Ovis*, AS; 9.V.1997, 1 ex., *Ovis*, JB; 24.IV.1999, 1 ex., PJ; 28.IV.2000, 4 ex., *Ovis*, IM; S. c., Stará Bašta (7885), 9.V.1997, 1 ex., *Ovis*, JB; S. c., Gemerské Dechtáre (7786), 6.V.2000, 2 ex., *Bos*, JC; S. c., Rumince (7687), 8.VI.1991 a 22.V.1993, 8 a 1 ex., VB; 10.V.1997, více ex., JK, VB (po 1 ex. in coll. DJ, MZ, RS); S. or., Rozložná (7388) pr. Plešivec, 27.V.1999, 1 ex., *Ovis*, AS; S. or., Plešivec (7488), 30.V.1990, JP lgt., 1 ex. in coll. RS; S. or., Dlhá Ves (7488), 8.VI.1989 a 20.VI.1993, 2 a 1 ex., *Bos*, RF; 22.VI.1994, cca 50 ex., IM, VV; S. or., Turňa nad Bodvou env. (7391), 28.V.1997, 1 ex., *Bos*, DV; S. or., Malá Bara (7596), 1.-3.V.1993, 1 ex., IM; 16.IV.1994, RL lgt., 1 ex. in coll. JC; S. or., Ladmovce (7596), 7.V.1979, 1 ex., *Ovis*, LM lgt., det. et coll.; S. or., Latorica – Poľany env. (7597), 25.-26.V.1996, více ex., *Bos*, LL, PJ (8 ex. in coll. DJ); S. or., Malý Kamenec (7696), 7.V.2000, 2 ex., *Bos*, JC, LL; S. or., Strážne (7697), 30.IV.1997, 4 ex., *Ovis*, DV; 7.V.2000, 3 ex., *Bos*, RS.

Vzácný teplomilný druh, který se v současnosti na sledovaném území vyskytuje pouze místy na teplejších lokalitách na Slovensku (nejvíce nálezů je z Cerové vrchoviny a Východoslovenské nížiny); recentní údaje uvádějí Král & Vitner (1993a), Vitner & Král (1993) a Týr (1993). Z Čech je znám jediný doklad z minulého století (Král & Vitner 1993b), z Moravy byl publikován poslední nález z 50. let (Král & Vitner 1993a).

A. (Limarus) zenkeri Germar, 1813 – M. b., Hrubý Jeseník, NPR Rašeliniště Skřítek (6068-69) (820-850 m n.m.), 12.X.1996, 1 ex., P. Pokorný lgt., coll. VT.

Nový druh pro Moravu. Ze střední Evropy je uváděn z Německa, Rakouska a Polska (Balthasar 1964, Burakowski et al. 1983) (k celkovému rozšíření viz dále např. Baraud (1992), Carpaneto & Piattella (1995), Dellacasa (1983), Hansen (1996), Landin (1961)). Z území bývalého Československa byl spolehlivě znám jedině z Čech (Král 1993). Uvedený nález z Hrubého Jeseníku je pozoruhodný rovněž z ekologického hlediska (nezvykle pozdní datum sběru, charakter lokality a její poměrně značná nadmořská výška). Vzhledem k izolovanosti nálezu by bylo přínosné věnovat pozornost faunistickému průzkumu NPR Rašeliniště Skřítek a jeho okolí se zřetelem na výskyt *A. zenkeri*.

A. (Eudolus) quadriguttatus (Herbst, 1783) - M. m., Pouzdřany (7065), 4.IV.1999, 1 ex., lezoucí volně na povrchu čerstvě vyhrabané písčité půdy na valu u nory *Oryctolagus* (uvnitř nory 1 ex. *Aphodius citellorum* Semenov et Medvedev, 1928), BR lgt. et coll., PV det., DK revid.

Z českých zemí byl tento druh znám jen na základě starých a nepřesných záznamů (např. Kliment 1899, Fleischer 1927-1930). První konkrétní údaj o výskytu v Čechách uvádějí Bezděk & Bezděk (1995). Zde uvedený nález představuje jediný nám známý doklad recentního výskytu na území Moravy. Na Slovensku druh vymizel z většiny lokalit původního výskytu (v současnosti se řídce vyskytuje v oblasti Cerové vrchoviny a Slovenského krasu).

A. (Phalacronothus) citellorum Semenov et Medvedev, 1928 - M. m., Brno - Medlánky (6765), 27.IV.1998, cca 10 ex., u *Citellus citellus*, VK; 28.-29.V.1998, 23 ex., RS; 2. a 16.VI.1998, 4 a 1 ex., JB; 5.IV.1999, cca 300 ex., RS (4 ex. in coll. DJ); 9.IV.1999, cca 100 ex., DV, RS; 14.IV.1999, více ex., JB (5 ex. in coll. DJ); 23.IV.2000, 4 ex., RS; M. m., Pouzdřany (7065), 4.IV.1999, 1 ex., v noře *Oryctolagus*, BR lgt. et coll., PV det., DK revid.; M. m., Břeclav - Pohansko (72-7367), 4.-5.VI.1998, 1 ex., BR lgt. et coll., PV det., DK revid.

Druh je na sledovaném území znám jen z teplých oblastí Moravy a Slovenska. Je vázán na nory savců (*Citellus*, *Cricetus*, *Oryctolagus*). Na Moravě byl pravidelně sbírán u Čejče (Král & Vitner 1993a, Juřena 1996), na Slovensku je místy na zachovalých lokalitách s výskytem syslů poměrně hojný.

A. (Chilothorax) melanostictus W. L. Schmidt, 1840 – S. occ., Nesvady (8074), 28.IV.1999, 1 ex., JP; S. occ., Štúrovo (8178), 2.V.1997, 1 ex., SU; S. c., Gemerský Jablonec (7785), 4.VII.1992, 1 ex., AB; S. or., Malý Kamenec (7696), 29.X.1999, 2 ex., *Bos*, VZ.

V minulosti byl tento druh doložen z mnoha lokalit na celém území bývalého Československa (Tesař 1957); v současné době je nalézán jen na zachovalých lokalitách teplých oblastí Slovenska, a to velmi sporadicky a jednotlivě (Král & Vitner 1993a, Vitner & Král 1993, Týr 1997).

A. (Ch.) paykulli Bedel, 1908 – B. b., Blatno (okr. Louny) (5946), 28.X.1997, více ex., *Ovis*, PP, part. in coll. AB, AS, DJ, JZ, VZ; B. occ., Michalovy Hory (60-6142), 20.X.1991, více ex., JK, VC (po 1 ex. in coll. DJ, MZ); B. occ., Březín (6044), X.1983, Klekner lgt., 1 ex. in coll. AB; B. occ., Starý Plzenec (62-6346), 9.X.1990, 2 ex., SB; B. c., Lužná (5848) pr. Rakovník, 31.X.1999, více ex., *Ovis*, MZ; B. c., Týřovice (6048), XII.1987, 1 ex., S. Pokorný lgt., coll. VT; B. c., Broumy env. (6049), 18.X.1998, 16 ex., *Cervus*, DV, RS; 28.X.1999, cca 150 ex., *Bos*, *Equus*, *Cervus*, MZ, PK, RS; 6.XI.1999, více než 300 ex., *Bos*, *Equus*, DJ, LL, RS, VZ; B. c., „Na Januškách" (6048) pr. Broumy, 6.XI.1999, více než 100 ex., *Cervus*, *Capreolus*, *Ovis musimon*, společně s více ex. *Aphodius* (*Melinopterus*) *sphacelatus* (Panzer, 1798), DJ, LL, MZ, RS, VZ; B. c., Tmaň – Lounín (6050), 25.II.1995, V. Hůla lgt., 1 ex. in coll. AB; B. c., Karlštejn (6051), 29.X.1994, 4 ex., MZ; B. c., Lužce (6051), 2.XI.1997, 4 ex., Z. Martinová lgt., coll. MZ.

Lesní druh s nedostatečně známým rozšířením. Nálezy z Čech uvádějí Král & Souček (1982, 1987a), Suchý (1983), Král & Vitner (1993a), Vitner & Král (1993), Juřena (1996) a Týr (1997). Z Moravy je znám jediný recentní nález (Týr 1997); ze Slovenska uváděn velmi sporadicky (Tesař 1957, Král & Souček 1982, Týr 1997).

A. (Ch.) pictus Sturm, 1805 – B. b., Budyně nad Ohří (5550), 9.III.1943, Dr. Pokorný lgt., 2 ex. in coll. VT; B. c., Kosova Hora (6352), 17.X.1998, 8 ex., *Equus*, VB; 28.X.1998, více ex., JP (2 ex. in coll. VT); 29.X. a 13.XI.1998, 6 a 2 ex., SU; M. m., Brno - Ořešín (6765), 15.III.1997, 1 ex., *Equus*, RS; 4.XI.1999, 1ex., RS; M. m., Brno - Jehnice (6765), 7.XI.1998, 12 ex., *Equus*, RS; 4.XI.1999, 20 ex., RS; M. m., Brno – Kohoutovice (6865), 1.-2.II.2000, 6 ex., v letu, SI lgt. et coll., VK det.; M. m., Žabčice (6965), 24.X.1998, 1 ex., *Bos*, JC; M. m., Napajedla – Prusínky (6871), 1.-7.X.1998, 2 ex., *Equus*, LL; M. m., Chřiby, hrad Buchlov env. (6869), 9.XI.1998, 3 ex., PJ; M. m., Lechovice (7163), 14.III.1997, více ex., *Equus*, VA lgt. et coll., DK det.; M. m., Čejč (7067), 28.III.1999, 2 ex., v letu, PJ; M. m., Rúdník (7069) pr. Ratíškovice, 7.XI.1998, cca 25 ex., *Equus*, JC (5 ex. in coll. DJ); M. m., Rohatec (7169), 7.XI.1998, 1 ex., *Bos*, JC; M. m., Pavlovské vrchy, Stolová hora (7165), 29.X.1983, 1 ex., VK; 6.II.2000, 1 ex., *Equus*, RS; M. m., Ladná (7167), 27.X.1995, 4 ex., v letu nad čerstvě rozoraným polem společně s množstvím ex. *Aphodius distinctus* (O. F. Müller, 1776), DJ; 16.III.1997, 2 ex., *Equus*, VA lgt. et coll., DK det.; M. m., Bulhary – obora (7166), 21.X.2000, 3 ex., *Cervus*, *Dama*, DJ; M. m., Lednice – NPP Pastvisko (7166), 24.X.1996, více ex., *Equus*, AS; 16.X.1998, 7 ex., LM lgt., det. et coll.; 17.X.1998, cca 10 ex., DJ, RC, VK; 22.X.1998, cca 15 ex., JB, VK; 24.X.1998, cca 10 ex., DJ, JZ, VZ; 29.X.1999, více ex., VA lgt., det. et coll.; M. m., Lednice – Nový Dvůr (7266), 28.X.1995 a 6.IV.1996, 4 a více ex., *Equus*, VZ; 13.XI.1995, 10 ex., JB; 29.III., 20.IV., 13. a 26.X. a 9.XI.1996, 2, 1, 5, 4 a 5 ex., JC; 24.X.1996, více ex., AS; 6.XI.1997, více ex., DJ, VK; 8.XI.1997, více ex., DJ, JB, JZ, VZ; 17.X.1998, více ex., DJ, RC, VK; 24.X.1998, více ex., DJ,

JZ, PJ, VZ; 4.XI.1998, více ex., PJ; 7.XI.1998, více ex., DJ, PJ, VZ; 14.XI.1998, více ex., LL, PJ; 26.X.1999, více ex., DJ; 13.XI.1999, více ex., DJ, PJ; 21.X.2000, 1 ex., DJ; M. m., Lednice (71-7266), 29.XI.1987, 7 ex., VK; 19.XI.1996, více ex., DV (1 ex. in coll. AB); M. m., Velká nad Veličkou (7171), 10.XI.1998, 1 ex., JH lgt., coll. DJ; S. occ., Veľké Leváre (7568), 18.X.2000, 1 ex., *Equus*, společně s více ex. *A. distinctus*, DJ.

Vzácný druh nalézaný od září do května (při oteplení i v zimních měsících); na sledovaném území je nejčastěji dokládán z jižní Moravy (recentní nálezy uvádějí Vitner & Král (1993), Juřena (1996) a Týr (1997)); pravidelně je sbírán na lokalitě Nový Dvůr u Lednice. Z Čech uváděn jen sporadicky (Tesař 1957, Král & Souček 1982, 1987a, Suchý 1983, Týr 1997), z území Slovenska byl dosud znám kromě dvou starších údajů (Havelka 1957, Tesař 1957) jediný recentní nález (Týr 1997).

A. (Nimbus) contaminatus (Herbst, 1783) – B. occ., Šumava, Čertovo jezero (6845), 11.IX.1995, D. Všianský lgt., 6 ex. in coll. AB; B. occ., Železná Ruda – Špičák (6845), 4.IX.1999, 11 ex., pod čerstvými výkaly psa, RS (1 ex. in coll. MZ); B. occ., Šumava, Kochánov (6846), 1000 m n. m., 15.IX.1999, více ex., NI (part. in coll. MZ, 1 ex. in coll. DJ); B. occ., Šumava, Kašperské Hory (6847), 9.X.1999, více ex., MZ (1 ex. in coll. DJ); M. b., Janovice pr. Rýmařov (6069), 11.IX.1999, 1 ex., *Bos*, RS; M. b., Heřmanovice (57-5870), 30.VIII.1995 a 24.VIII.1996, po více ex., *Bos*, JC; 11.IX.1999, cca 500 ex., DJ, LL, PJ, RS; M. b., Město Albrechtice (5871), 7.XI.1999, 3 ex., *Equus*, JC; M. b., Ostravice (6476), 2.-3.IX.1997, 12 ex., *Equus*, JB; 27.IX.1997, více ex., *Equus*, JB, JZ, VZ (part. in coll. DJ); M. b., Staré Hamry – Samčanky (6576), 3.IX.1994, více než 100 ex., *Ovis*, KS, VA (6 ex. in coll. VK).

Lokálně se vyskytující pozdně letní a podzimní druh. Donedávna byl recentně znám jen z lokality Kladruby nad Labem (viz Mencl 1974); v posledních létech častěji sbírán na Šumavě (viz Vitner & Král 1993, Týr 1997) a na severní Moravě v Jeseníkách a Beskydech, kde je místy hojný (Juřena 1996). Ze Slovenska jej uvádí Král (1993), konkrétní údaje nám však známy nejsou.

A. (N.) hoberlandti Tesař, 1945 - M. m., Čejč (7067), 3.X.1996, 1 ex., *Oryctolagus*, JC; M. m., Prosiměřice (7063), 5.X.1989, 1 ex., v letu, DH; M. m., Novosedly (7164), 20.X.1998, 1 ex., H. Hiršová lgt., coll. AB; M. m., Ladná (7167), 13.-14.X.1990, 3 ex., v letu, IM, RF; 7.XI.1992, 1 ex., v letu, DH; 8.-15.X.1993, 1 ex., v letu, IM; 31.X.1995, 3 ex., v letu, DJ, VK; 15.X.1998, 1 ex., *Equus*, LM lgt., det. et coll.; M. m., Lednice – NPP Pastvisko (7166), 16.X.1998, 14 ex., *Equus*, LM lgt., det. et coll.; 17.X.1998, 30 ex., DJ, RC, VK; 20.X.1998, 9 ex., VK; 22.X.1998, 9 ex., JB, VK; 24.X.1998, 4 ex., DJ, VZ; M. m., Lednice - Nový Dvůr env. (7266), 14.X.1995, cca 10 ex., *Equus*, JC; 28.X.1995, cca 35 ex., AB, JB, JC, VZ; 13.XI.1995, 1 ex., JB; 28.IX.1996, 1 ex., JC; 18.X.1996, 1 ex., JB; 17.X.1998, 61 ex., DJ, IM, OG, RC, VK ,VV; 18.X.1998, 157 ex., IM, OG, VV; 20.X.1998, 20 ex., JB, VK; 21.X.1998, cca 10 ex., AS; 22.X.1998, 91 ex., JB, JC, VK; 23.X.1998, cca 25 ex., AS, LK, LS; 24.X.1998, 86 ex., DJ, JZ, PJ, VZ; 27.X.1998, 21 ex., DV, RS; 30.X.1998, 1 ex., JZ; 2.XI.1998, 11 ex., RS; 4.XI.1998, 8 ex., PJ; 7.XI.1998, 19 ex., DJ, PJ, VZ; 14.XI.1998, 6 ex., LL, PJ; 9.X.1999, 4 ex., DJ, JZ; 17.-18.X.1999, 18 ex., IM; 18.X.1999, 5 ex., RS; 23.X.1999, 7 ex., PK, RS; 26.X.1999, 2 ex., DJ; M. m., Lednice – Tři Grácie (7266), 22.-23.X.1999, 4 ex., *Equus*, SN lgt., det. et coll.; M. m., Valtice (7266), 15.X.1998, 1 ex., *Equus*, LM lgt., det. et coll.; M. m., Břeclav - Pohansko (72-7367), 26.-27.X.1995, 11 ex., v letu, IM.

V současnosti je tento druh znám jen z Moravy, Rakouska a Maďarska (Chromý & Král 1988, Ádám 1994a). Pozoruhodný nález z Bílých Karpat uvádí Chybík (1998): vrch Velká Javořina (7172), cca 750 m n. m., 7.VI.1997, 1 ♀, JC. Doba výskytu *A. hoberlandti* na dosud publikovaných lokalitách byla známa od konce září do začátku prosince (viz Chromý & Král 1988, Vitner & Král

1993). Skutečnost, že ve vyšších polohách je delší období s teplotou kolem bodu mrazu, naznačuje závislost doby výskytu na nadmořské výšce lokality. U nálezu z Velké Javořiny šlo s největší pravděpodobností o exemplář vylíhnutý na jaře, který přečkal zimu v larválním stadiu (kus jsme viděli a kromě dvou chybějících tarsálních článků nejevil známky opotřebení – např. zuby na vnějších stranách předních holení nebyly obroušeny). Výskyt v Bílých Karpatech je zajímavý také z hlediska zeměpisného rozšíření druhu, neboť ukazuje na možnost výskytu na Slovensku.

A. (N.) obliteratus Panzer, 1823 - B. c., Zadní Třebaň (6051), 13.X.1984, 15 ex., RC; M. m., Napajedla (6871), 21. a 24.X.1995, 1 a 10 ex., *Homo*, DJ; 19.X.1997, 18 ex., *Homo*, VZ; 1.XI.1997, cca 65 ex., *Capreolus*, *Homo*, DJ, JB, VZ; 8.XI.1997, cca 30 ex., *Capreolus*, *Homo*, DJ, JB, JZ, VZ; 22.IV.1998, 3 ex., LL; 12.XI.1998, 56 ex., na dovezený trus *Equus*, PJ, part. in coll. DJ; 16.X.1999, 70 ex., *Capreolus*, DJ; 2.XI.1999, více než 100 ex., *Capreolus*, *Homo*, RS; 21.X.2000, 27 ex., VZ; M. m., Pavlovské vrchy, Stolová hora (7165), 22.X.1981, 1 ex., v letu, J. Strejček lgt., DK det. et coll. (na základě tohoto nálezu byl druh uveden z BR Pálava v práci Král & Vitner (1996a)); 3.III.1999, 1 ex., *Equus*, RS; M. m., Lednice - Nový Dvůr (7266), 13.XI.1995, 1 ex., *Equus*, společně s *A. hoberlandti*, JB; 22.X.1998, 3 ex., JB, VK; 4.XI.1998, 1 ex., PJ; 8.XI.1998, 1 ex., RS; 17.-18.X.1999, 1 ex., IM; 23.X.1999, 1 ex., PK, RS det.; 28.X.1999, 1 ex., JS; M. m., Lednice – NPP Pastvisko (7166), 16.X.1998, 1 ex., *Equus*, společně s *A. hoberlandti*, LM lgt., det. et coll.; M. m., Bulhary – obora (7166), 24.X.1999, 1 ex., PK, RS det.; S. occ., Veľké Leváre (7568), 16.X.1999, 3 ex., *Equus*, JC; S. occ., Kamenica nad Hronom (8178), 3.IV.1988, více ex., *Homo*, VA lgt. et coll., DK det.; S. c., Cerová vrchovina, Petrovce (7886), 30.X.1996, 2 ex., AS; S. c., Gemerské Dechtáre (7786), 27.X.2000, 1 ex., *Bos*, JC; 15.XI.2000, 2 ex., JB, VK; S. c., Jabloňové (7786) pr. Jestice, 16.XI.2000, cca 50 ex., *Ovis*, JB, VK.

Rozšíření tohoto podzimního a časně jarního druhu na území bývalého Československa je známo jen útržkovitě (recentní údaje uvádějí Suchý (1983), Král & Souček (1987a) a Vitner & Král (1993)); uvedené nálezy jsou jedinými známými doklady recentního výskytu na Moravě. Zajímavý je syntopický výskyt *A. obliteratus* a *A. hoberlandti* u Lednice.

A. (Melinopterus) consputus Creutzer, 1799 – M. b., Ostravice (6476), 27.IX.1997, více ex., *Equus*, JB, JZ, VZ; M. m., Lednice - Nový Dvůr (7266), 22.X.1998, 1 ex., *Equus*, JB; 27.X.1998, 2 ex., RS; 18. a 23.X.1999, po 1 ex., RS; 26.X.1999, 6 ex., DJ.

Z českých zemí byly dosud známy dva recentní nálezy ze severní Moravy (Vitner & Král 1993, Juřena 1996). Na Slovensku je druh místy běžný.

A. (M.) pubescens Sturm, 1800 – S. occ., Kamenica nad Hronom (8178), 3.IV.1988, 3 ex., *Homo*, společně s *A. obliteratus*, VA lgt. et coll., DK det.; S. occ., Plášťovce (7879), 2.-3.IV.1999, 15 ex., KS (2 ex. in coll. VK); S. c., Mučínska vrchovina, Mučín env. (7784), 28.IV.1994, 10 ex., MZ (4 ex. in coll. JJ, 2 ex. in coll. RC); S. or., Veľaty (7495), 20.V.1979, J. Soustružník lgt., 1 ex. in coll. VT.

Velmi vzácný teplomilný druh, který je na sledovaném území doložen jediným nálezem z Moravy (Král & Vitner 1996b) a několika nálezy z jižního Slovenska (Mencl 1981, Král & Souček 1987a, Král & Vitner 1993a, Týr 1997).

A. (M.) sabulicola C. G. Thomson, 1868 – S. occ., Tvrdošovce (7974), 29.IV.1995, 2 ex., *Ovis*, SB; S. occ., Búč (8176), 28.IV.1987, 1 ex., SB; S. occ., Kamenica nad Hronom (8178), 20.IV.1987, 7 ex., RC.

Na sledovaném území je tento vzácný jarní druh znám jen z několika lokalit na Slovensku (Roubal 1936, Tesař 1957, Král & Souček 1987a, Král & Vitner 1993a, Vitner & Král 1993, Týr 1997); v českých zemích nebyl jeho výskyt dosud spolehlivě zjištěn.

A. (*Nobius*) ***serotinus*** Panzer, 1799 - S. c., Cerová vrchovina, Petrovce (7886), 16.X.1997, 1 ex., *Bos*, AS; 25.X.1997, 2 ex., *Bos*, DJ, JZ; S. c., Gemerské Dechtáre (7786), 16.X.1997, 1 ex., *Bos*, AS; S. or., Viničky (7596), 3.XI.1992, ST lgt., 1 ex. in coll. RF; S. or., Malý Kamenec (7696), 26.X.1997, více než 200 ex., *Bos*, DJ, JB, RC, VZ (part. in coll. JZ); 29.X.1999, 36 ex., DJ, JZ, VZ; 28.X.2000, 74 ex., *Bos*, DJ, JC, PJ; 14.XI.2000, cca 20 ex., JB, VK; S. or., Strážne (7697), 4.X.1997, cca 30 ex., DV, RS; 15.X.1999, 4 ex., *Bos*, RS; 6.-7.X.2000, cca 20 ex., PK, RS; 28.X.2000, 2 ex., *Bos*, DJ, PJ.

Na sledovaném území je tento podzimní druh doložen pouze z Cerové vrchoviny, kde je nalézán velmi vzácně, a z Východoslovenské nížiny, kde je místy poněkud hojnější. Další nálezy z těchto oblastí uvádějí Tesař (1972), Král & Vitner (1993a) a Vitner & Král (1993).

A. (***Sigorus***) ***porcus*** (Fabricius, 1792) - S. occ., Veľké Leváre (7568), 23.IX.2000, 1 ex., *Equus*, JC; S. c., Gemerský Jablonec (7785), 30.X.1996, 1 ex., AS; S. c., Cerová vrchovina, Petrovce (7886), 11.X.1997, cca 15 ex., AS, DV, JB, RS; 16.X.1997, cca 10 ex., AS; 23.X.1997, cca 30 ex., AS, LK, VK; 25.X.1997, cca 20 ex., DJ, JB, JZ, RC, VZ; 26.X.1997, 3 ex., VA lgt., det. et coll.; 18.IX.1999, 13 ex., VJ, VK; 23.X.1999, 2 ex., LL; 28.X.1999, 8 ex., DJ, JZ, VZ; 27.X.2000, 6 ex., DJ, PJ; S. c., Gemerské Dechtáre (7786), 11.X.1997, cca 20 ex., AS, DV, JB, RS; 16.X.1997, cca 20 ex., AS; 23.X.1997, cca 40 ex., AS, LK, VK; 25.-27.X.1997, cca 30 ex., DJ, JB, JZ, RC, VZ; 27.X.1997, 5 ex., VA lgt., det. et coll.; 23.X.1999, 2 ex., LL; 28.X.1999, 14 ex., DJ, JZ; 27. a 29.X.2000, 25 a 10 ex., DJ, JC, PJ; 15.XI.2000, 1 ex., JB; S. or., Malý Kamenec (7696), 26.X.1997, 2 ex., RC, VZ; 29.X.1999 a 28.X.2000, po 1 ex., DJ; 1 ex., DJ; S. or., Strážne (7697), 4.X.1997, 35 ex., DV, RS; 6.-7.X.2000, 1 ex., RS. Jednotlivé exempláře byly nalézány ve většině případů na rozhraní hovězího trusu a podkladu, jen zřídka přímo ve výkalu; za slunečného počasí bylo pozorováno naletování na hovězí trus.

Z území bývalého Československa byly publikovány tři recentní nálezy z Cerové vrchoviny (Král & Souček 1982, Král & Vitner 1993a). Zde uvedené údaje naznačují, že v posledních létech došlo na jižním Slovensku k výrazné gradaci druhu.

A. (***Trichonotulus***) ***scrofa*** (Fabricius, 1787) - B. c., Praha - Trojský ostrov (5852), 13.VI.1993, 1 ex., *Equus*, PS lgt., det. et coll., JV revid.; 6.V.1994, 1 ex., *Equus*, JV lgt., det. et coll.; B. c., Opolany (5857), V.1985, 1 ex., AM; B. or., Pardubice (5960), 1927, Táborský lgt., 1 ex. in coll. VT; M. m., Brno - Medlánky (6765), 28.V.1998, 1 ex., *Equus*, RS; 16.VI.1998, 1 ex., *Equus*, JB; 3.VI.1999, 1 ex., *Equus*, VK; 17.-18.V.2000, 18 ex., na dovezený trus *Equus*, VK; M. m., Brno – město, Mendlovo náměstí (6865), 24.V.1996, více ex. v letu na zahradě kláštera, B. Chodura lgt., 5 ex. in coll. DJ; S. occ., Modrý vrch (8177) pr. Štúrovo, 15.V.1997, 1 ex., JC; S. occ., Kamenica nad Hronom (8178), 15.-16.V.1998, 1 ex., MK; S. occ., Komárno env. (8274), 7.-14.VII.1990, cca 15 ex., *Ovis*, IM; 26.IV.1991, 1 ex., SB; S. c., Hajnáčka (7785), 13.VI.1997, cca 35 ex., *Ovis*, DV, RS (2 ex. in coll. DJ); S. c., Jestice (7786), 28.V.1997, 5 ex., SU (1 ex. in coll. VT); S. c., Gemerské Dechtáre (7786), 6.-8.V.2000, 38 ex., *Bos*, DJ, JC, LL, VZ; S. c., Krupina (7680), 20.VI.1975, J. Adámek lgt., 1 ex. in coll. VK; S. or., Pašková env. (7488), 26.VI.1998, 2 ex., JJ (1 ex. in coll. RC); S. or., Rozložná (7388) pr. Plešivec, 27.V.1999, cca 70 ex., *Ovis*, AS, LS (part. in coll. DJ); S. or., Plešivec (7488), V.1990, 1 ex., JP; S. or., Ladmovce (7596), 9.V.1975 a 7.V.1979 po 2 ex., *Ovis*, LM lgt., det. et coll.; S. or., Strážne (7697), 4.VI.1998, 2 ex., DV, RS.

Z území Čech byl publikován poslední nález z r. 1976 (Král & Souček 1982), poslední známé údaje z Moravy uvádí Tesař (1957). Uvedené nálezy překvapivě potvrzují současný výskyt v českých zemích; údaje ze Slovenska dokládají, že i zde je tento druh v posledních létech zřetelně na vzestupu.

A. (*Esymus*) ***merdarius*** (Fabricius, 1775) - S. c., Hajnáčka (7785), 15.VII.1987, 1 ex., RD lgt. et coll., RC det.; 29.IV.1988, 1 ex., IM; 20.IV.1989, 4 ex., IM, RF (1 ex. in coll. DJ); 6.V.2000, 1 ex., *Ovis*, VZ; S. or., Zádiel (7391), 3.V.1977, Čiavnický lgt., 1 ex. in coll. DJ.

Uvedené nálezy z Hajnáčky jsou nejnovějšími publikovanými doklady výskytu na sledovaném území (cf. Král & Vitner 1993a, Vitner & Král 1993). V českých zemích lze tento druh pokládat za vyhynulý, na Slovensku dosud přežívá v oblasti Cerové vrchoviny.

A. (*Parammoecius*) ***gibbus*** Germar, 1817 - S. or., Nová Sedlica (6901), VII.1986, 1 ex., RD lgt. et coll., RC det.

Horský druh, nalézaný vzácně ve vysokých pohořích Slovenska (Vysoké a Nízké Tatry) – recentní nálezy uvádí Týr (1997). Z českých zemí byl publikován za posledních asi 40 let jediný nález z Podkrkonoší (Král & Souček 1987a).

A. (*Aphodius*) ***foetens*** (Fabricius, 1787) – B. b., Vrchovany (5453), 30.VII.2000, 12 ex., *Equus*, PK, RS; B. b., Libochovice (5550), 19.VIII.1989, JK lgt., 1 ex. in coll. MZ; B. occ., Železná Ruda env. (6845), 9.-13.VIII.1997, 6 ex., MZ; B. c., Sedlčany (6352), 7.VIII.1998, 1 ex., AT; B. or., Kladruby nad Labem (5958), 7.VIII.1973, 1 ex., 17.VII.1974, 1 ex., 8.VIII.1974, 2 ex., 13.VIII.1974, 1 ex., 18.VIII.1974, 1 ex., 31.VIII.1974, 3 ex., 13.IX.1974, 1 ex., 15.IX.1974, 1 ex., 10.IX.1978, 4 ex., 31.VII.1994, 1 ex., 1.IX.1994, 22 ex., LM lgt., det. et coll.; 31.VIII.1984, 30 ex., *Equus*, RC; 4.VIII.1999, MB lgt., 1 ex. in coll. MZ; M. m., Lednice - Nový Dvůr (7266), 15.VIII.1997, 4 ex., *Equus*, DV, RS; 13.IX.1997, 6 ex., DJ, VZ; 20. a 27.IX.1997, 2 a 5 ex., DJ; 16.VIII.1998, 4 ex., DJ; 30.VIII. a 2.X.1998, 9 a 1 ex., JC; 21.VIII.1999, 11 ex., AS, DJ; 4.IX.1999, 10 ex., JC; 19.VIII.2000, 3 ex., JC; 14.X.2000, 6 ex., RF; S. occ., Hôrka nad Váhom (7273), 30.IX.1996, 5 ex., DV; S. occ., Piešťany (73-7472-73), 16.VIII.1971, L. Franc lgt., 1 ex. in coll. VK; S. occ., Gabčíkovo (8171), 10.-12.VIII.1990, 4 ex., Z. Martinová lgt., coll. MZ; S. occ., Štúrovo (8178), 12.IX.1997 a 9.VII.1998, 3 a 1 ex., Bos, JC; S. c., Hajnáčka env. (7785), 11.X.1997, více ex., *Bos*, RS (3 ex. in coll. VT); 16.X.1997, 2 ex., AS; S. c., Cerová vrchovina, Petrovce (7886), 26.-27.VIII.1995, 3 ex., *Bos*, DJ & D. Kotrys lgt., coll. DJ; 28.X.1999, 1 ex., DJ; 27.X.2000, 2 ex., DJ, PJ; S. c., Gemerské Dechtáre (7786), 25.-27.X.1997, cca 80 ex., *Bos*, DJ, JB, JZ, RC, VZ; 24.VIII.1998, cca 50 ex., DJ, VK, VZ; 28.X.1999, 5 ex., DJ, JZ, VZ; S. or., 27.-29.X.2000, více ex., DJ, JC, PJ; Hrhov (7390), 25.-26.IX.1982, 2 ex., VK; 15.VII.1998, 1 ex., MB; S. or., Zádiel (7391), 10.IX.1999, 2 ex., *Bos*, JC; S. or., Ladomirov (7099), 10.VIII.1973, 1 ex., VK; S. or., Malý Kamenec (7696), 26.X.1997, 5 ex., *Bos*, DJ, RC; 23.VIII.1998 a 29.X.1999, po 1 ex., DJ; S. or., Strážne (7697), 4.X.1997, více ex., DV, RS (2 ex. in coll. VT).

Druh se vyskytuje na území bývalého Československa roztroušeně a většinou vzácně (pravidelný hojnější výskyt jsme zaznamenali v oblasti Cerové vrchoviny). Z Moravy byly známy jen staré a neúplné literární údaje (Reitter 1870, Fleischer 1927-1930); lokalita Nový Dvůr představuje jediné nám známé místo jeho současného výskytu na Moravě.

A. (*A.*) ***foetidus*** (Herbst, 1783) – B. b., Most, vrch Hněvín (5447), 16.IX.1975, R. Borovec lgt., 1 ex. in coll. PT; B. c., Čelákovice (5854), IV.1965, Dr. Pokorný lgt., 1 ex. in coll. VT; S. c., Sklené Teplice (7479), 9.VII.1994, K. Miček lgt., 1 ex. in coll. LK.

Na území bývalého Československa velmi vzácný, mizející druh; žije zde pravděpodobně převážně saprofágně (Vitner & Král 1993) a je zřejmě značně citlivý ke změnám životního prostředí. Uvedený nález ze Slovenska je nejnovějším publikovaným dokladem výskytu na sledovaném území; další recentní nálezy uvádí Doležal (1988) a Král & Vitner (1993a).

A. (*Loraphodius*) ***suarius*** Faldermann, 1835 - S. or., Strážne (7697), 23.VIII.1997, 1 ex., pod trusem *Ovis* na písčitém podkladu, DV; 22.VIII.1999, 1 ex., pod trusem *Bos* na písčitém podkladu, RS.

Z území bývalého Československa byly dosud hlášeny dva nálezy: ze Štúrova (Balthasar 1966) a z Kamenice nad Hronom (Chromý 1985). Zde uvedené nálezy jsou prvním dokladem výskytu na Slovensku mimo oblast Štúrovska.

A. (Planolinus) borealis Gyllenhal, 1827 – M. m., Chřiby, Stupava (6869), 31.VIII.-1.IX.1999, 2 ex., PJ; M. m., Chřiby, Stříbrnice - Paseky (6969), 19.VI.1998, 2 ex., PJ; M. m., Pouzdřany (7065), 24.IV.2000, 1 ex., *Equus*, RS; M. m., Bulhary - obora (7166), 16.VIII.1998, 12 ex. (z toho 3 ex. čerstvě vylíhlé ve starém trusu), *Cervus*, DJ, VK; 15.IX.1998, 7 ex., PK (2 ex. in coll. RC); 21.VIII.1999, 40 ex., AS, DJ, LL, 17 ex. ex larva (IX.1999), AS; 2.IX.2000, cca 120 ex., *Cervus*, *Dama*, DJ, PJ, RS; 20.IX.2000, 2 ex., PK, RS; M. m., Lednice (71-7266), 28.X.1994, 1 ex., *Homo*, VA lgt. et coll., DK det. (neúplný údaj o tomto nálezu viz Král & Vitner (1996a)); M. m., Ladná (7167), 29.VI.1996, 1 ex., *Cervus*, MB; 13.V.2000, 1 ex., *Homo*, RS; M. m., Břeclav - Pohansko (72-7367), 3.VII.1996, 1 ex., JC; 28.VI.1997, 5 ex., DV; 9.VIII.1997, cca 25 ex., DV, RS (3 ex. in coll. AB); 13.VIII.1997, 7 ex., JB, JZ, VZ; 14.VIII.1997, 8 ex., RS; 4.X.1997, 2 ex., JC; 8.VIII.1998, cca 30 ex., DJ, JB; 13.VIII.1998, 4 ex., JZ, VZ; 16.VIII.1998, 25 ex., DJ, VK; 27.VIII.1998, 12 ex., JC; 2.VII.1999, 1 ex., RS; 5.VII.1999, 6 ex., DJ; 5.VIII.1999, 4 ex., JC; S. occ., Kamenica nad Hronom (8178), 1.VI.1985, 1 ex., RC; S. occ., Plášťovce (7879), 11.VII.1990, L. Dupač lgt., 1 ex. in coll. PK, RC det.; S. c., Hronská Dúbrava – Boky (7480), 21.IX.1996, 1 ex., *Cervus*, AS.

Vzácný lesní druh; z území bývalého Československa bylo dosud publikováno jen několik nálezů (Roubal 1936, Mencl 1981, Král & Souček 1982, Král & Vitner 1993a,b, 1996a, Vonička 1997).

A. (Agrilinus) sordidus (Fabricius, 1775) - B. b., Budyně nad Ohří (5550), 7.VIII.1986, 10 ex., RC; B. c., Straškov (5651), 8.-11.VIII.1997, více než 100 ex., na světlo, MA, part. in coll. AB, AS, DV, JJ, MZ, RC, RS; B. c., Lány - obora (5849), 9.VIII.1997, M. Kovařík lgt., 1 ex. in coll. MZ; B. c., Svatý Jan pod Skalou (6050), V.1969, Pokorný lgt., 1 ex. in coll. VT; M. m., vrch Kosíř env. (6468) pr. Čelechovice na Hané, 27.VIII.1972, 3 ex., *Ovis*, VK (1 ex. in coll. LM); M. m., Víceměřice (6669), 11.VI.1977, více ex., *Homo*, LK (1 ex. in coll. DJ); M. m., Vyškov (6767-68), VIII.1964, Kocourek lgt., 1 ex. in coll. MB; M. m., Brno - Medlánky (6765), 16.VI.1998, 4 ex., *Equus*, JB, JZ; M. m., Brno – Jehnice (6765), 14. a 21.VIII.1999, 3 a 2 ex., *Equus*, RS; M. m., Omice – Kývalka (6864), 15.VIII.1999, 2 ex., *Equus*, RS; M. m., Žabčice (6965), 16.VIII.1989, 1 ex., AB; 2.VII.1996, 1 ex., JC; 19.VIII.1997, 4 ex., *Bos*, DJ; 22.VIII.1998, 2 ex., JC; 21.VIII.1999, cca 150 ex., *Bos*, *Equus*, DJ, LL; 18.IX.1999, 16 ex., *Bos*, DJ, JC; 2.IX.2000, 20 ex., *Bos*, *Equus*, DJ, RS; M. m., Čejč (7067), 2.VI.1990, 2 ex., KV; 26.VII.1990, více ex., na světlo společně s *Aphodius ictericus* (Laicharting, 1781), KV (2 ex. in coll AB); 21.VI.1992, NI lgt., 2 ex. in coll. MZ; 5.VI.1993, 2 ex., *Homo*, VZ; 5.VI.1998, cca 20 ex., na světlo, JB, JZ; 27.VI.1998; 3 ex., na světlo, JZ; 21.VI.2000, 4 ex., na světlo, JZ, PK; M. m., Terezín (7067) pr. Čejč, 9.IX.1995 a 3.X.1996, 4 a 3 ex., *Equus*, JC (1 ex. in coll. DJ); M. m., Lednice – NPP Pastvisko (7166), 2.IX.1997, 7 ex., *Equus*, DV, RS; M. m., Lednice – Nový Dvůr (7266), 21.VIII.1996, cca 10 ex., *Equus*, AS; 30.VIII. a 13.IX.1996, 3 a 2 ex., JC; 9.VIII.1997, 1 ex., RS; 15.VIII. a 2.IX.1997, 12 a 9 ex., DV, RS; 19.VIII.1997, cca 15 ex., DJ, JC; 23.VIII.1997, 1 ex., JB; 13.IX.1997, cca 50 ex., DJ, VZ; 20.IX.1997, 4 ex., DJ, JB; 27.IX.1997 a 16.VIII.1998, 2 a 5 ex., DJ; 16.VIII.1999, cca 10 ex., PJ; 21.VIII.1999, cca 25 ex., AS, DJ, LL; 25. a 29.V.2000, 6 a 2 ex., PJ; 30.IX.2000, 1 ex., JC; 9.IX.2000, 13 ex., PJ; M. m., Lanžhot env. (72-7367), 9.VIII.1997, 1 ex., *Cervus*, RS; S. occ., Veľké Leváre (7568), 27.V. a 23.IX.2000, po 1 ex., *Equus*, JC.

Tento v minulosti běžný druh (Tesař 1957), který později vymizel z většiny lokalit jeho dřívějšího výskytu, je v českých zemích v posledních několika létech, jak ukazují i zde uvedené nálezy, zřetelně na vzestupu. Na Moravě je pravidelně sbírán na lokalitě Nový Dvůr u Lednice, častěji byl chytán také u Čejče v noci na světlo (někdy společně s *A. ictericus* – viz výše). Další recentní údaje uvádějí Král & Vitner (1993a) a Vitner & Král (1993). Z území Slovenska jsme za posledních 10 let zaznamenali jen zde uvedené nálezy z Veľkých Levárů.

A. (***Bodilus***) ***ictericus*** (Laicharting, 1781) – M. m., Brno – Jehnice (6765), 21.VIII.1999, 1 ex., *Equus*, RS; M. m., Žabčice (6965), 2.VII.1996, 1 ex., JC; 19.VIII.1997, 2 ex., *Bos*, DJ; 22.VIII.1998, 6 ex., JC; 21.VIII.1999, cca 100 ex., *Bos*, *Equus*, *Ovis*, společně s *A. sordidus*, DJ, LL; 18.IX.1999, 14 ex., Bos, DJ, JC; 2.IX.2000, 45 ex., *Bos*, *Ovis*, DJ, PJ, RS; M. m., Vranovice (7065), 24.VII.1996, 2 ex., *Capra*, JC; M. m., Čejč (7067), 11.-12.VI.1988, 1 ex., na světlo, VK; 26.VII.1990, na světlo, KV lgt., 1 ex. in coll. AB; 2.VII.1993, 1 ex., VZ; M. m., Terezín (7067) pr. Čejč, 9.IX.1995, 3 ex., *Equus*, JC (1 ex. in coll. DJ); M. m., Čejkovice (70-7167) pr. Mutěnice, 13.VII.1994, 2 ex., VZ; M. m., Lednice – Nový Dvůr (7266), 18.VII.1996, *Equus*, O. Chybík lgt., 1 ex. in coll. AB; 21.VIII.1996, cca 20 ex., AS; 28.VIII.1996, 2 ex., JC; 4.VIII.1997, 2 ex., DV; 6.VIII.1997, 2 ex., JC; 9.VIII.1997, 4 ex., DV, RS; 19.VIII.1997, 6 ex., DJ, JC; 23.VIII.1997, 1 ex., JB; 2.IX.1997, 1 ex., DV; 16.VIII.1999 a 9.IX.2000, po 1 ex., PJ; M. m., Břeclav - Pohansko (72-7367), 21.VII.1992, 1 ex., *Cervus*, VZ; 13.VIII.1997, 1 ex., JZ; M. m., Lanžhot env. (72-7367), 9.VIII.1997, 8 ex., *Cervus*, DV, RS; 14.VIII.1997, 1 ex., RS.

Na Moravě je tento druh v posledních několika létech mírně na vzestupu (publikované recentní nálezy: Král & Vitner (1993a), Vitner & Král (1993)); z Čech jsou známy jen dva recentní údaje (Král & Vitner 1993a, Týr 1997). V teplých polohách Slovenska (např. na Cerové vrchovině) je dosud místy poměrně běžný.

A. (***B.***) ***lugens*** Creutzer, 1799 – B. b., Budyně nad Ohří (5550), 21.II.1943, Dr. Pokorný lgt., 1 ex. in coll. VT; M. m., Bulhary - obora (7166), 10.IX.2000, 2 ex., *Cervus*, *Dama*, DJ; M. m., Lednice - Nový Dvůr (7266), 4.VIII.1997, 1 ex., *Equus*, DV.

Druh se vyskytuje místy v teplých oblastech Slovenska (např. na Cerové vrchovině nebo ve Slovenském krasu); z českých zemí byly známy jen staré údaje (Reitter 1870, Kliment 1899, Zoufal 1922, Tesař 1957, Suchý 1983). Uvedené nálezy z jižní Moravy jsou jedinými nám známými doklady výskytu v českých zemích po roce 1957.

A. (***Oromus***) ***alpinus*** (Scopoli, 1763) – M. b., Moravskoslezské Beskydy, Pustevny (6575), 30.VIII.1995, 2 ex., *Cervus*, VA lgt. et coll., DK det.; M. m., Hostýnské vrchy, vrch Tesák (6672), 20.VI.1986, 1 ex., J. Klváček lgt., coll. VZ.

Recentní výskyt na Moravě byl zatím doložen jen dvakrát (Tesař 1972, Vitner & Král 1993), z území Čech nejsou známy žádné konkrétní údaje (cf. Král 1993). Na Slovensku je místy ve vyšších polohách poměrně běžný.

A. (***Nialus***) ***varians*** Duftschmid, 1805 – B. c., Řeřichy u Rakovníka (5947), 23.IV.1992, Hankocy lgt., 1 ex. in coll. MS; M. m., Kroměříž (66-6770), 12.V.1973, 1 ex., JS.

Na sledovaném území je druh běžně sbírán v teplých polohách Slovenska (např. na Cerové vrchovině nebo ve Východoslovenské nížině); z českých zemí jsou známy jen staré údaje (např. Zoufal 1922, Tesař 1957). Uvedené nálezy jsou jedinými publikovanými doklady výskytu v České republice po roce 1957.

A. (***Liothorax***) ***niger*** (Panzer, 1797) - B. occ., Domažlice (6543), 460 m n.m., 16.V.1998, 4 ex., ZK lgt. et coll., ZD & VB det.; B. occ., Draženov - „Dobrá Voda" (6543), 420 m n.m., 10.V.1998, 4 ex., ZK lgt. et coll., ZD & VB det.; B. occ., Maňovice (6547) pr. Nepomuk,

22.VIII.1999, 2 ex., SB; B. occ., Bystřice - „Zámeček" (6642), 670 m n.m., 11.V.1998, 1 ex., ZK lgt. et coll., ZD & VB det.; B. occ., Dubová Lhota (6645), 415 m n.m., 28.V.1998, 1 ex., ZK lgt. et coll., ZD & VB det.; B. m., České Budějovice (7052), 25.IV.1997, 1 ex., KR; B. or., Jinolické rybníky (5557) pr. Jinolice, 6.V.2000, 7 ex., bahnitý břeh rybníka, PJ (2 ex. in coll. DJ); M. m., Břeclav - Pohansko (72-7367), 11.VI.1990, 1 ex., J. Klváček lgt., coll. VZ; M. m., Lanžhot (7267), 30.IV.1990, 1 ex., J. Klváček lgt., coll. VZ; S. occ., Šahy (7979), 21.V.1982, J. Soustružník lgt., 1 ex. in coll. VT; S. or., Spiš – PR Dreveník (7090), 28.V.1976, 1 ex., JM; S. or., Zádiel (7391), 2.V.1986, 2 ex., RC; S. or., Boľ (7597), 5.III.1989, cca 20 ex., v náplavu, IJ, RF (1 ex. in coll. DJ); S. or., Latorica – Zatín env. (7597), 4.VII.1993 a 23.V.1994, 1 a 2 ex., RF; 24.V.1997, 2 ex., PJ; S. or., Ladmovce (7596), 8.VII.1987, 1 ex., RD lgt. et coll., RC det.

Vzácný saprofágní druh; ze sledovaného území je znám jen malý počet recentních dokladů (viz Král & Vitner 1993a, Vitner & Král 1993, Týr 1997).

A. (L.) plagiatus (Linnaeus, 1767) - S. c., Hajnáčka (7785), 14.VII.1986, 1 ex., RD lgt. et coll., RC det.

Velmi vzácný saprofágní až fakultativně koprofágní druh (Bunalski 1998); ze sledovaného území byl hlášen jediný recentní nález (Král & Vitner 1993a).

A. (Subrinus) sturmi Harold, 1870 - S. occ., Skalka nad Váhom (7074), 8.VIII.1972, 1 ex., *Bos*, VK; S. occ., Kamenica nad Hronom (8178), 3.VIII.1970, K. Poláček lgt., 1 ex. in coll. VK; S. c., Hajnáčka (7785), 15.VII.1987, 1 ex., RD lgt. et coll., RC det.

Na sledovaném území byl tento druh znám jen z okolí Štúrova (Tesař 1957, 1972, Havelka 1964, Král & Vitner 1993a). Uvedené nálezy doplňují znalosti o rozšíření na Slovensku.

A. (Labarrus) lividus (Olivier, 1789) - S. c., Hajnáčka (7785), 14.VII.1986, 8 ex., RC, RD; 2.VII.1994, 1 ex., *Ovis*, VZ; S. c., Gemerský Jablonec (7785), 4.VII.1992, 7 ex., *Bos*, *Ovis*, AB, VZ; 3.VII.1994, více ex., *Bos*, JB, VZ; S. c., Cerová vrchovina, Petrovce (7886), 16.X.1997, 1 ex., *Bos*, AS; S. c., Gemerské Dechtáre (7786), 23.X.1997, 2 ex., *Bos*, AS, VK; 24.VIII.1998, 1 ex., *Bos*, DJ; 18.IX.1999, 2 ex., *Bos*, VK; 8.V.2000, 5 ex., *Bos*, DJ, JC; 27.X.2000, 5 ex., *Bos*, DJ, JC (1 ex. in coll. PJ); 29.X.2000, 1 ex., *Bos*, JC; S. or., Malý Horeš (7697), 10.VIII.2000, 1 ex., AS; S. or., Strážne (7697), 23.VIII.1997, cca 200 ex., *Ovis*, DV, RS (part. in coll. AB, DJ); 4.VI.1998, cca 10 ex., DV, RS (1 ex. in coll. AB); 22.VIII.1999, 4 ex., *Bos*, RS; 7.V.2000, cca 60 ex., *Bos*, RS; 26.VIII.2000, cca 130 ex., *Bos*, DJ, DV, JC (part. in coll. JV).

Velmi vzácný druh s malým počtem publikovaných nálezů. Je pravděpodobné, že je na určitých lokalitách (na Cerové vrchovině a ve Východoslovenské nížině) hojnější, než tomu nasvědčovaly dosud publikované recentní údaje (Král & Vitner 1993a, Vitner & Král 1993, Týr 1997). Z území Čech je znám jediný starý doklad (Král & Rejsek 1997), z Moravy druh dosud doložen nebyl.

Euheptaulacus porcellus (Frivaldszky, 1879) – M. m., Čebín – „V Dálce" (6664), 2.IV.2000, 2 ♂♂ a 3 ♀♀, ve smyku na vápencové stepi, P. Lauterer lgt., coll. VK; M. m., Brno – Líšeň, PP Velká Klajdovka (6766), 21.IV.1999, 1 ex., Horsák & Nerudová lgt., coll. AB; M. m., Velká nad Veličkou (7171), 23.III.1996, 1 ex., JH lgt., coll. DJ; 25.IV.1998, 1 ex., JH lgt., coll. PJ; 26.III.1999, 1 ex., *Equus*, PJ; M. m., Pavlovské vrchy, vrch Děvín (7165), 6.III.1982, více ex., VJ; 14.III.1999, cca 90 ex., RF, VV (2 ex. in coll. DJ); M. m., Pavlovské vrchy, Stolová hora (7165), 3.III.1999, 21 ex., RS (1 ex. in coll. DJ); 9.III.1999 a 27.II.2000, po 20 ex., DV (part. in coll. DJ); S. occ., Hlohovec (7572), 7.-13.III.1979, 6 ex., VK.

Velmi vzácný druh, jehož imaga jsou nalézána koncem zimy a začátkem jara (asi 1 až 2 týdny po prvním rozmrznutí půdy) na teplých stepních půdách v kořínčích a drnech, pod kameny a v krtinách. Z hlediska bionomie druhu je zajímavý uvedený nález v koňském trusu z Velké nad

Veličkou (může dokumentovat příležitostnou koprofagii imag). Další recentní nález z Moravy uvádí Juřena (1996).

E. villosus (Gyllenhal in Schönherr, 1806) - B. b., vrch Oblík (5548) pr. Louny, 23.VI.1998, 47 ex., P. Moravec lgt. et det., JV revid. et coll.; 23.VI. a 1.VII.1999, 3 a 1 ex., JV; B. c., Častonice – PR Na Babě (5949), 10.VII.1997, 1 ex., JA; M. b., Štramberk (6474), 18.VI.1998, 6 ex., prosev na stepi, VA lgt., det. et coll.; M. m., Pavlovské vrchy, Stolová hora (7165), 30.VI.1984, 1 ex. uhynulý na zemi, RS; 18.VI.1998, 1 ex., smyk na okraji lesa, SB; S. c., Donovaly (7181), 1.VII.2000, 1 ex., na trávě, RF; S. c., Červená Skala (7186), 10.VII.1994, více ex., TL (1 ex. in coll. AB, 1 ex. in coll. MZ); S. c., Nízké Tatry, Hiadeľské sedlo (7181), 19.VII.1994, P. Pulec lgt., 5 ex. in coll. JS, 2 ex. in coll. DJ.

Velmi vzácný druh s neznámou bionomií. Je sbírán koncem jara a v létě, většinou náhodně na trávě nebo v letu. Další nálezy uvádějí Král & Souček (1982), Chromý (1985), Král & Vitner (1993a), Vitner & Král (1993) a Resl (1996).

Psammodius asper (Fabricius, 1775) – B. c., Brandýs nad Labem (5854), 10.VI.1989, NI lgt., 1 ex. in coll. MZ; M. m., Čejč (7067), 30.IV.2000, 5 ex., prosev písku v okolí nor *Oryctolagus*, JB; M. m., Bzenec – Přívoz (7069), 30.IX.1997, 4 ex., AS.

Díky změnám životního prostředí (regulace říčních břehů, zalesňování vátých písků) je tento psamobiont v současnosti stále vzácnější, v Čechách a na Moravě kriticky ohrožený, na Slovensku na několika lokalitách v Podunajské a Východoslovenské nížině dosud poměrně běžný. Nálezy na sledovaném území do roku 1996 shrnují Král & Vitner (1996c).

P. laevipennis Costa, 1844 - S. or., Kečovo (7588), 27.V.1996, 1 ex. lezoucí ve dne na zemi na pastvině dobytka v místech s udusanou půdou (u napáječky) (L. Lapčík, pers. comm.), LL lgt., coll. DJ.

Z bionomického hlediska atypický nález v krasové oblasti; doplnění znalostí o rozšíření na Slovensku, kde byl druh dosud znám ze tří lokalit - viz Král & Vitner (1996c).

Diastictus vulneratus (Sturm, 1805) – B. b., Stroupeč (5646-47) pr. Žatec, 4.IX.1992, 1 ex., SB; M. m., Pouzdřany (7065), 18. a 19.III.1979, po 1 ex., LM lgt., det. et coll.; 7.IX.1975 a 3.VI.1984, po 1 ex., VK; M. m., Čejč (7067), 4.V.1996, 2 ex., JC; 6.V.1997, 1 ex., DJ & P. Vrba lgt., coll. DJ; 30.IV.2000, 4 ex., prosev písku v okolí nor *Oryctolagus*, JB; M. m., Mutěnice env. (7067), 7.IV.1984, B. Zvarič lgt., 1 ex. in coll. JZ; M. m., Pavlovské vrchy, Obora (7165), 20.IV.1998, 6 ex., RS (1 ex. in coll. MZ); S. occ., Malacky (7568), V.1965, Picka lgt., 1 ex. in coll. MHK; S. occ., Čenkov (8277), 17.VI.1989, 5 ex., VK; 25.V.1996, cca 25 ex., AS, JB; 12.VII.1997 a 13.VII.1999, 12 a 9 ex., JC; S. occ., Štúrovo (8178), 1.V.1997, 2 ex., JC; S. c., Hajnáčka (7785), 9.V.1997, 3 ex., DV, JB; S. or., Strážne (7697), 4.VI.1998, 1 ex., RS; 7.V.2000, 14 ex., v písku pod trusem *Bos*, RS.

Vzácný druh suchých biotopů stepního charakteru; z území bývalého Československa je známo jen několik lokalit výskytu (Tesař 1957, Gottwald 1968, Král & Souček 1987a, Hudeček & Šuhaj 1996, Juřena 1996).

Pleurophorus pannonicus Petrovitz, 1961 – S. occ., Močenok (7773), 30.IV.1999, 2 ex., ve smyku na slané pastvině, LK, MM; 19.IV.2000, 2 ex., ve smyku na slané pastvině, PB lgt. et coll., MM det.; 29.V.2000, 1 ex., pod kamenem, VA lgt., det. et coll.; S. or., Hačava (7391), V.1988, S. Pokorný lgt., 1 ex. in coll. VT; S. or., Strážne (7697), 4.VI.1998, 1 ex., *Bos*, DV; 22.VIII.1999, 2 ex., *Bos*, RS; 7.V.2000, 1 ex., v písku pod trusem *Bos*, RS.

Na sledovaném území byl tento druh znám ze dvou slovenských lokalit (Král & Souček 1987a,b, Vitner & Král 1993). Uvedené nálezy doplňují znalosti o rozšíření na Slovensku.

Homaloplia ruricola (Fabricius, 1775) (= *H. alternata* auct. nec Küster, 1849) – B. or., Pardubice (5960), 1937, Táborský lgt., 1 ex. in coll. VT; M. m., Pálava (7165), VIII.1985, 1 ex., Z. Znamenáček lgt., coll. MZ; S. occ., Malá nad Hronom (8178), 19.VI.1993, více ex., VA lgt. et coll., DK det.; S. or., Plešivecká planina (7488), 1.VII.1994, 4 ex., MZ; S. or., Zádiel (7391), 29.VI.1995, NI lgt., 3 ex. in coll. MZ; S. or., Hrhov (7390), 24.VI.1987, NI lgt., 1 ex. in coll. MZ; S. or., Turňa nad Bodvou (7391), 30.VI.1981, 2 ex., RF; S. or., Petrovce (7299) pr. Koromľa, 14.VII.1984, 2 ex., RF.

Nový druh pro Čechy. Znám z Anglie, Bosny, Bulharska, Francie, Hercegoviny, Chorvatska, Itálie, Maďarska, Německa, Rakouska, Rumunska, Slovenska, Slovinska, Španělska a Švýcarska (Baraud 1992, Ádám 1994b, Rössner 1995). Na sledovaném území udáván jen z nejteplejší části jižní Moravy (Gottwald 1969, Král & Vitner 1996a) a z jižního Slovenska (Balthasar 1956, Tesař 1972). Podle Rössnera (1995) dává přednost vápencovým lokalitám.

H. spireae (Pallas, 1773) – M. m., Čebín (6664), VII.1971, B. Malec lgt., 2 ex. in coll. VK; M. m., Brno – Útěchov (6765), 5.VI.1993, 1 ex., JC; M. m., Bořetice (7067), 4.VI.1998, 1 ex., VZ; S. occ., Lakšárska Nová Ves (7469), 20.VII.1991, 1 ex., SU; S. occ., Malacky (7568), 8.VII.1984, 1 ex., S. Bečvář lgt., coll. ZF; 25.VI.1989, 1 ex., VZ; S. occ., Modrý vrch (8177) pr. Štúrovo, 4.VI.1994, 2 ex., SU; S. occ., Chľaba (8178), 5.VII.1975, 1 ex., VK; S. occ., Plášťovce (7879), 18.VI.1984 a 26.V.1997, po 1 ex., RF; 4.-6.VI.1994, 10 ex., 11.VI.1995, 1 ex., VB; S. c., Hajnáčka (7785), 13.VI.1997, 1 ex., DV; S. or., Somotor (7596), 8.VI.1982, 2 ex., SU; S. or., Malý Horeš (7597), 8.VI.1990, 3 ex., MN; S. or., Streda nad Bodrogom (7696), 5.VII.1995, více ex., JK, NI (12 ex. in coll. MZ, 6 ex. in coll. VD); S. or., Tarbucka (7696), 29.VI.1995, 1 ex., SU; S. or., Malý Kamenec (7696), 8.VII.1993, 1 ex., VA lgt. et coll., DK det.; S. or., Veľký Kamenec (7696), 26.V.1993, 1 ex., SU.

Tento druh je vzácně nalézán na jižní Moravě a v teplých oblastech Slovenska. Další nálezy uvádějí Král & Souček (1987a), Juřena (1996) a Král & Vitner (1996a).

Miltotrogus nocturnus Nonveiller, 1958 - M. m., Pouzdřany (7065), 25.IV.1997, 1 ♂, FG lgt., coll. AB; M. m., Drnholec (7164), V.1995, 1 ♂, FG.

Na sledovaném území byl tento teplomilný druh doložen ze dvou jihomoravských a jedné slovenské lokality (Král & Souček 1987a,b, Král & Vitner 1993a,c). Jižní Moravou zřejmě probíhá severní hranice areálu rozšíření (lokality Čejč a Pouzdřany jsou nejsevernějšími známými místy výskytu ve střední Evropě – cf. Král & Vitner (1993c)).

M. pilicollis (Gyllenhal in Schönherr, 1817) – S. occ., Jurský Chlm (8277), 24.V.1995, 1 ♂, LK; S. occ., Kamenica nad Hronom (8178), 23.IV.1999, 10 ex., SB.

Na sledovaném území je tento druh v současnosti znám pouze z okolí Štúrova (viz Král & Souček 1987a, Král & Vitner 1993a); Nonveiller (1965) jej zaznamenává bez uvedení konkrétní lokality z Moravy.

Amphimallon assimile (Herbst, 1790) – B. occ., Kamenec (6147) pr. Radnice, 11.VI.1992 a 6.VI.1999, po 1 ex., VD; B. c., Roudný (6354) pr. Louňovice pod Blaníkem, 11.V.-19.VI.1995, 1 ex., zemní past s formaldehydem na písčině, J. Buchar & L. Hanel lgt., JV det. et coll.

Druh se vyskytuje místy poměrně hojně na Slovensku, vzácněji na jižní Moravě; z Čech byl publikován jediný recentní nález (Vitner & Král 1993).

Melolontha pectoralis Germar, 1824 – M. m., Brno – Soběšice (6765), 15.V.1997, 1 ♀, na světlo, IT; M. m., Chřiby, Bohuslavice (6968), 21.V.1977, 1 ex., JS; M. m., Valtice - Boří les (7266), 10.V.1990, 2 ex., DV; 23.V.1998, 1 ex., JC; S. occ., Tlmače – Rybník (7777), 4.V.1998, více ex., JP (1 ex. in coll.VT); 29.IV.2000, 2 ex., lesostep, MO, VD.

Druh sporadicky nalézaný na jižní Moravě a jihozápadním Slovensku; další recentní nálezy uvádějí Král & Vitner (1993a), Vitner & Král (1993) a Týr (1997).

Anoxia pilosa (Fabricius, 1792) – M. m., Břeclav (7267), 18.VII.1978, 1 ex., JS; S. occ., Gajary (7567), 2.VI.1997, IM lgt., 1 ex. in coll. MZ; S. occ., Zlatná na Ostrove (8273), 26.VI.1993, 6 ex., JM; S. occ., Nesvady (8074), 1.VII.1995, více ex., v letu v podvečerních hodinách, RF; 27.VI.1999, stovky ex., RF, VV; 28.V.2000, 2 ex., VB; S. occ., Kováčovské kopce (8178), 6.VII.1975, PA lgt., 2 ex. in coll. VB; S. occ., Chľaba (8178), 25.VI.1976, J. Kaláb lgt., 1 ex. in coll. MZ; S. or., Kráľovský Chlmec - Veľký vrch env. (7597), 2.VII.1995, NI lgt., 2 ex. in coll. MZ.

Vzácný druh, vyskytující se lokálně na písčitých biotopech jižní Moravy (hojnější výskyt je znám z okolí Bzence) a teplých oblastí Slovenska; další recentní nálezy uvádějí Vitner & Král (1993) a Týr (1997).

Anisoplia bromicola (Germar, 1817) – S. occ., Levice (7777), 1993, V. Nový lgt., 1 ex. in coll. MZ; S. occ., Plášťovce (7879), 26.V.1996, J. Simandl lgt., 3 ex. in coll. MZ; 27.V.1998, JP lgt., 1 ex. in coll. MZ.

Druh nalézaný velmi vzácně v teplých oblastech Slovenska (Balthasar 1956, Vitner & Král 1993, Týr 1997); z českých zemí byl dosud hlášen jen z okolí Bzence na jižní Moravě (Král & Vitner 1993b).

Tropinota hirta (Poda, 1761) –B. b., Bohušovice nad Ohří (5550), 17.V.1979, 1 ex., bez jména sběratele, coll. MZ; B. b., Žatec env. (5647), 29.IV.1992, 2 ex., SB; B. b., Dolánky – vrch Rubín (5746), 5.V.2000, 2 ex., na květu *Crataegus*, VT; B. c., Praha – Zličín (5951), 26.-27.IV.1996, 1 ex., Z. Martinová lgt., coll. MZ; B. c., Praha – Zlíchov (5952), 2.VI.1996, 1 ex., Z. Martinová lgt., coll. MZ.

Dosud místy běžný na jižní Moravě a v teplých polohách Slovenska, v Čechách v současnosti již velmi vzácný druh (hojnější recentní výskyt z bývalého VVP Milovice – Mladá uvádějí Vitner & Král (1993)).

Oxythyrea funesta (Poda, 1761) – B. c., Týnec nad Labem (5958), 28.VI.1995, 1 ex., LM lgt., det. et coll.; B. or., Semín (5959) pr. Kladruby nad Labem, 3., 4. a 10.VI.1995 a 26.V.1996, 3, 2, 2 a 1 ex., LM lgt., det. et coll.; B. m., Veselí nad Lužnicí env., Prostřední ohrazený rybník (6854), 9.-10.VI.1990, 13.-14.VI.1992, 19.-20.VI.1993, 11.-12.VI.1994 a 8.-9.VI.1996, 1, 1, 1, 2 a cca 20 ex., MZ; B. m., Studnice (6855) pr. Jindřichův Hradec, VI.1999, 16 ex., RC; B. m., Kamenice nad Lipou - Pravíkov (6656), 13.IX.1999, 3 ex. na květech *Linaria vulgaris*, 1 ex. na *Centaurea pratensis*, ST lgt., det. et coll.; B. m., Chlum u Třeboně env. (7055), 4.VI.1992, 6 ex., DV; 31.VII.1999, 2 ex., VB; B. m., Suchdol nad Lužnicí (70-7155), 2.VII.1999, 1 ex., VD; M. b., Ostrava – Třebovice (6175), 19.VI.1996, 6 ex., AS; M. m., Třešť (6758), 17.VIII.1996, 3 ex., MZ; M.m., Hostýnské vrchy, Rusava (6672), 22.V.2000, 1 ex., FS; M. m., Valtice (7266), 14.VI.1997, 4 ex., JZ, PP, VZ; M. m., Čejč (7067), 3.VI.2000, 5 ex., VZ; M. m., Bzenec – Přívoz (7069), 15.VI.1994, 2 ex., JS; 18.VI.1994, 1 ex., JB; 28.VI.1995, 1 ex., JC; M. m., Bzenec – Stolařka (7069), 30.V.1998, více než 50 ex., VZ; M. m., Nedašova Lhota (6874), 26.VI.1998, cca 10 ex., JC.

V teplých polohách Slovenska běžný druh; z českých zemí donedávna nebyly známy žádné recentní údaje (Král 1989), později publikována řada nálezů dokládajících, že druh je v posledních létech v Čechách a především na Moravě na vzestupu (Kletečka 1993, Král & Vitner 1993a, Vitner & Král 1993, Vláčil 1995, Juřena 1996, Šigut 1996, Chobot 1997, Týr 1997); zvláštní pozornost zasluhuje práce Šuhaj et. al. (1996), která obsahuje všechny v té době známé údaje o výskytu *O. funesta* na Moravě z let 1819-1995, a dále poznámky k ekologii, fenologii a bionomii druhu.

Eupotosia affinis (Andersch, 1797) - M. m., Pouzdřany (7065), 5.V.1998, 1 ex., RS; M. m., Valtice (7266), 29.VI. a 5.VII.1996, 1 a 2 ex., VZ; M. m., Poštorná (7267), 12.VI.1992 a 25.V.1996, J. Pavlíček lgt., po 1 ex. in coll. MZ; 10.VI.1997, 5 ex., RS (1 ex. in coll. MZ); M. m., Charvátská Nová Ves (7267), 11.VI.1997, 2 ex. (1 ex. na květu *Sambucus nigra*), JS; M. m., Moravský Písek env. (7069), 28.VI.1997, 1 ex., VZ; M. m., Bzenec (7069), 8.VI.1996, více ex., JH (2 ex. in coll. DJ) ; S. occ., Šajdíkove Humence (7369), 5.VII.1996, 1 ex., MZ; S. occ., Pezinok (76-7769), 9.I.1989, 1 mrtvý ex., R. Chodura lgt., coll. DJ; S. occ., Nitra (76-7774), 25.V.1993, O. Černý lgt., 1 ex. in coll. MZ; S. occ., Jarok (7773) pr. Nitra, 25.V.1993, J. Vašek lgt., 1 ex. in coll. DJ; S. occ., Jur nad Hronom (7977), 24.VII.1989, O. Černý lgt., 2 ex. in coll. MZ; S. occ., Plášťovce (7879), 2.VII.1997, 1 ex., MZ; S. or., Remetské Hámre (7199), 8.VII.1996, MB lgt., 1 ex. in coll. MZ; S. or., Vihorlatské vrchy, Petrovce (7299) pr. Koromľa, 20.-31.VI.1992, Smatana lgt., 1 ex. in coll. MZ.

Na území bývalého Československa je tento druh znám z jižní Moravy (viz např. Šuhaj & Chybík 1997) a z teplých oblastí Slovenska. Uvedené nálezy rozšiřují znalosti o výskytu na sledovaném území.

Potosia fieberi (Kraatz, 1880) – B. c., Praha - Kamýk (6052), 2.IV.1991, 1 ex., v zemi pod ležícím trouchnivým kmenem listnáče, RS; M. b., Velká (pr. Hranice na Moravě) (6472), 15.VII.1976, 1 ex., bez jména sběratele, coll. MZ; M. m., Pouzdřany (7065), 1.V.1980 a 19.V.1996, po 1 ex., JC; 16.VI.1991, 1 ex., ZF; M. m., Kurdějov (7066), 1 ex. ex larva VII.1998, JP; M. m., Klentnice (7165), 7.VI.1987, 1 ex., VZ; M. m., Lednice (71-7266), 10.VI.1992, V. Kořínek lgt., 1 ex. in coll. MZ; 11.VI.1997, 1 ex., na květu *Sambucus nigra*, JS; M. m., Valtice (7266), 11.V.1989, 1 ex., DV; 7.VI.1996, 1 ex., na květu *Rosa gallica*, JS; 29.VI.1996, 1 ex., VZ; M. m., Břeclav (7267), 1986, 4 ex. ex larva, RF (1 ex. in coll. VT); 29.VI.1998, IM lgt., 1 ex. in coll. MZ; 2.VI.1999, 1 ex., na květu *Sambucus nigra*, JS; M. m., Břeclav - Kančí obora (7267), 2.VI.1996, 1 ex., JC; M. m., Břeclav – Pohansko (72-7367), 8.-9.VI.1996, 1 ex., JZ; 5.VII.1996, 1 ex., VZ; 3.VII.1997, 1 ex., v letu, JS lgt., coll. DJ; M. m., Lanžhot env. (72-7367), 1.VII.1995, více ex., RS (1 ex. in coll. VT); S. occ., Štúrovo (8178), 31.V.1992, V. Kořínek lgt., 1 ex. in coll. MZ; 22.-25.V.1999, 1 ex., Z. Znamenáček lgt., coll. MZ; S. or., Slovenský kras, Hrušov (7489), 9.VI.1991, 1 ex., VB; S. or., Veľaty (7495), 17.V.1992, Smatana lgt., 1 ex. in coll. MZ; S. or., Jovsa (7198), 3.VII.1995, 2 ex., MB.

Na celém sledovaném území vzácný druh; další recentní nálezy uvádějí Král & Vitner (1993a, 1996a), Týr (1993) a Vitner & Král (1993).

PODĚKOVÁNÍ. Děkujeme všem kolegům a zaměstnancům muzeí (viz Zkratky jmen sběratelů a muzejních sbírek) za poskytnutí údajů a zpřístupnění sbírkového materiálu a Radku Červenkovi a Dušanu Vacíkovi za pomoc při získávání faunistických údajů; zvláštní dík patří Davidu Kotrysovi (Prostějov) za počítačové zpracování rukopisu a Vítězslavu Kubáňovi za poskytnutí některých literárních titulů citovaných v textu. Zavázáni jsme rovněž Janu Vitnerovi za kritické připomínky k textu a za pomoc při úpravách rukopisu. Faunistický výzkum byl částečně podpořen grantem AV ČR „Program podpory cíleného výzkumu a vývoje" č. S5007015.

LITERATURA

ÁDÁM L. 1994a: A check-list of the Hungarian Scarabaeoidea with the description of ten new taxa (Coleoptera). *Fol. Entomol. Hung.*, 55: 5-17.

ÁDÁM L. 1994b: New species of the genera Omaloplia and Acarina (Coleoptera: Scarabaeoidea). *Fol. Entomol. Hung.*, 55: 23-36.

BALTHASAR V. 1956: *Brouci listorozí – Lamellicornia – Scarabaeidae pleurosticti. Fauna ČSR 8.* NČSAV, Praha, 287 pp (in Czech, German and Russian abstr.).

BALTHASAR V. 1964: *Monographie der Scarabaeidae und Aphodiidae der palearktischen und orientalischen Region. Band 3.* Verl. Tschechoslowak. Akad. Wiss., Prag, 652 pp.

BALTHASAR V. 1966: Mediterrane und pontische Elemente der tschechoslowakischen Fauna der Scarabaeoidea. *Sborn. 2. Entomol. Symp., Opava 1966*: 23-29.
BARAUD J. 1992: *Coléoptères Scarabaeoidea d'Europe. Faune de France 78.* Féd. Fr. Soc. Sci. Natur. et Soc. Linn. Lyon, Paris - Lyon, 856 pp.
BEZDĚK A. & BEZDĚK J. 1995: Faunistics records from the Czech Republic - 28. Coleoptera: Chrysomelidae, Aphodiidae. *Klapalekiana*, 31: 72.
BEZDĚK A. & KRÁL D. 1996: Faunistic records from the Czech Republic - 44. Coleoptera: Scarabaeidae. *Klapalekiana*, 32: 158.
BUNALSKI M. 1999: Dane o występowaniu i bionomii Aphodius (Liothorax) plagiatus (Linnaeus, 1767) (Coleoptera: Scarabaeoidea) w zachodniej Polsce. (Data on the occurrence and bionomics of Aphodius (Liothorax) plagiatus (Linnaeus, 1767) (Coleoptera: Scarabaeoidea) in Western Poland). *Wiad. Entomol.*, 17: 195-196 (in Polish, English title).
BURAKOWSKI B., MROCZKOWSKI M. & STEFAŃSKA J. 1983: *Chrząszcze – Coleoptera (Scarabaeoidea, Dascilloidea, Byrrhoidea, Parnoidea). Katalog Fauny Polski. Cz. 23, T. 9.* PWN, Warszawa, 294 pp (in Polish).
CARPANETO G. M. & PIATTELLA E. 1995: Coleoptera Polyphaga V (Lucanoidea, Scarabaeoidea). In: MINNELLI A., RUFFO S. & LA POSTA S. (eds.): *Checklist delle specie della fauna italiana, 50.* Calderini, Bologna, 18 pp.
CHOBOT K. 1997: Scarabaeoidea (Coleoptera) Chomutovska a Kadaňska (Česká republika). (Scarabaeoidea (Coleoptera) of Chomutov and Kadaň regions (the Czech Republic)). *Klapalekiana*, 33: 173-184 (in Czech, English abstr.).
CHROMÝ J. 1985: Faunistic records from Czechoslovakia - Coleoptera: Scarabaeidae. *Acta Entomol. Bohemoslov.*, 82: 393-394.
CHROMÝ J. & KRÁL D. 1988: Aphodius (Nimbus) hoberlandti in Central Europe (Coleoptera, Scarabaeidae). *Acta Entomol. Bohemoslov.*, 85: 348-351.
CHYBÍK J. 1998: Nález hnojníka Aphodius (Nimbus) hoberlandti Tesař, 1945 v Bílých Karpatech (Coleoptera, Scarabaeidae). (Aphodius (Nimbus) hoberlandti Tesař, 1945 in White Carpathians (Coleoptera, Scarabaeidae)). *Sborn. Přírodověd. Klubu Uherské Hradiště*, 3: 77-81 (in Czech, English abstr.).
DELLACASA G. 1983: Sistematica e nomenclatura degli Aphodiini italiani (Coleoptera Scarabaeidae: Aphodiinae). *Monogr. Mus. Region. Sci. Natur. Torino*, 1: 1-464.
DOLEŽAL Z. 1988: Nálezy druhu Aphodius foetidus (Herbst) v Plzni (Coleoptera, Aphodiidae). (Funde der Art Aphodius foetidus (Herbst) in Pilsen (Coleoptera, Aphodiidae)). *Zprav. Západočes. Pobočky Čs. Společ. Entomol. ČSAV* (Plzeň), 4-5: 7-8 (in Czech, German abstr.).
FLEISCHER A. 1927-1930: *Přehled brouků fauny Československé republiky.* Mor. mus. zemské, Brno, 485 pp (in Czech).
GOTTWALD J. 1968: Nové a zajímavé nálezy brouků z Československa (Col.) (2. příspěvek). (Neue und interessante Funde der Käfer aus der Tschechoslowakei (Col.) (2. Beitrag)). *Acta Entomol. Bohemoslov.*, 65: 246-249 (in Czech, German abstr.).
GOTTWALD J. 1969: Nové a zajímavé nálezy brouků z Československa (Col.) (3. příspěvek). (Neue und interessante Funde der Käfer aus der Tschechoslowakei (Col.) (3. Beitrag)). *Acta Entomol. Bohemoslov.*, 66: 243-246 (in Czech, German abstr.).
HANSEN M. 1996: Katalog over Danmarks biller. Catalogue of the Coleoptera of Denmark. *Entomologiske Meddelelser*, 64: 1-230 (in Danish and English).
HAVELKA J. 1957: Coleopteren von den Inovec-Bergen bei Trenčín (West-Slowakei) und deren Umgebung. *Rovartani Közlemények (Ser. N.)*, 10: 365-394.
HAVELKA J. 1964: Příspěvek k poznání Coleopter Slovenska. 1. část. (Doplňky k Roubalovu Katalogu Coleopter). (Beitrag zur Kenntnis der Coleopteren der Slowakei. 1. Teil. (Nachträge zum Katalog Coleopter von J. Roubal)). *Acta Rer. Natur. Mus. Nat. Slov.* (Bratislava), 10: 66-122 (in Czech, German title).
HLADIL J. 1973: Příspěvek k faunistice Coleopter Moravy a Slovenska. (Beitrag zur Faunistik der Käfer Mährens und der Slowakei). *Zpr. Čs. Společ. Entomol. ČSAV*, 9: 73-74 (in Czech, German abstr.).
HUDEČEK J. & ŠUHAJ J. 1996: Diastictus vulneratus v Ostravské pánvi. *Těšínsko*, 39(3): 33 (in Czech).
JUŘENA D. 1996: Příspěvek k faunistice listorohých brouků (Coleoptera: Scarabaeoidea) Čech, Moravy a Slovenska. (Contribution to the faunistics of Scarabaeoidea (Coleptera) of Bohemia, Moravia and Slovakia). *Klapalekiana*, 32: 27-32 (in Czech, English abstr.).
KLETEČKA Z. 1993: K rozšíření Oxythyrea funesta (Poda) (Coleoptera, Cetoniidae) v jižních Čechách. (Contribution to the distribution of Oxythyrea funesta (Poda) (Coleoptera, Cetoniidae) in Southern Bohemia). *Sborn. Jihočes. Muz. v Čes. Budějovicích, Přír. Vědy*, 33: 45-46 (in Czech, English abstr.).
KLETEČKA Z. & KŘIVAN V. 1999: Rozšíření čeledí Bolboceratidae, Geotrupidae a Ochodaeidae (Coleoptera, Scarabaeoidea) v jižních Čechách. (Distributions of families Bolboceratidae, Geotrupidae and Ochodaeidae (Coleoptera, Scarabaeoidea) in southern Bohemia). *Sborn. Jihočes. Muz. v Čes. Budějovicích, Přír. Vědy*, 39: 81-90 (in Czech, English abstr.).
KLIMENT J. 1899: *Čeští brouci. Dílo o broucích Čech, Moravy a Slezska.* Vlast. nákl., Německý Brod, 811 pp (in Czech).
KRÁL D. 1989: Seznam československých listorohých brouků (Coleoptera, Scarabaeoidea). (Check list of Czechoslovak Scarabaeoidea (Coleoptera)). *Stud. Zpr. Okres. Muz. Praha-vých.*, [9] 1987: 15-30 (in Czech, English abstr.).
KRÁL D. 1993: Scarabaeoidea, pp 66-71. In: JELÍNEK J. (ed.): Check-list of Czechoslovak Insects IV. (Coleoptera). Seznam československých brouků. *Fol. Heyrovskyana*, Suppl. 1: 3-172 (in English and Czech).
KRÁL D. & REJSEK J. 1997: Faunistic records from the Czech Republic - 61. Coleoptera: Scarabaeidae. *Klapalekiana*, 33: 100.

KRÁL D. & SOUČEK M. 1982: K faunistice čeledi Aphodiidae (Coleoptera) Československa. (Zur Faunistik der Familie Aphodiidae (Coleoptera) der Tschechoslowakei). *Zpr. Čs. Společ. Entomol. ČSAV*, 18: 105-107 (in Czech, German abstr.).

KRÁL D. & SOUČEK M. 1987a: Nové a zajímavé nálezy nadčeledi Scarabaeoidea (Coleoptera) z Československa. (New and interesting finds of the superfamily Scarabaeoidea (Coleoptera) from Czechoslovakia). *Zpr. Čs. Společ. Entomol. ČSAV*, 23: 17-24 (in Czech, English abstr.).

KRÁL D. & SOUČEK M. 1987b: Faunistic records from Czechoslovakia - Coleoptera: Scarabaeidae, Melolonthidae. *Acta Entomol. Bohemoslov.*, 84: 314.

KRÁL D. & VITNER J. 1989: Faunistic records from Czechoslovakia - Coleoptera: Scarabaeidae. *Acta Entomol. Bohemoslov.*, 86: 76.

KRÁL D. & VITNER J. 1993a: Faunistické síťové mapování listorohých brouků (Coleoptera: Scarabaeoidea) Československa - výběr výsledků získaných v létech 1989-1990. (Faunistic grid mapping of Czechoslovak Scarabaeoidea (Coleoptera) - selected results obtained in 1989-1990). *Klapalekiana*, 29: 25-36 (in Czech, English abstr.).

KRÁL D. & VITNER J. 1993b: Faunistic records from the Czech Republic - 1. Coleoptera: Scarabaeidae. *Klapalekiana*, 29: 18.

KRÁL D. & VITNER J. 1993c: Nález druhu Miltotrogus nocturnus (Coleoptera: Scarabaeidae) na Slovensku. (A record of Miltotrogus nocturnus (Coleoptera: Scarabaeidae) from Slovakia). *Klapalekiana*, 29: 99-100 (in Czech, English abstr.).

KRÁL D. & VITNER J. 1996a: Coleoptera: Scarabaeoidea, pp. 419-431. In: ROZKOŠNÝ R. & VAŇHARA R. (eds.): Terrestrial Invertebrates of the Pálava Biosphere Reserve of UNESCO, III. *Fol. Fac. Sci. Natur. Univ. Masarykianae Brunensis, Biol.*, 94: 409-631.

KRÁL D. & VITNER J. 1996b: Faunistic records from the Czech Republic - 43. Coleoptera: Scarabaeidae. *Klapalekiana*, 32: 134.

KRÁL D. & VITNER J. 1996c: Distribution of Psammodius species in Bohemia, Moravia and Slovakia (Coleoptera: Scarabaeidae). *Klapalekiana*, 32: 59-70.

LANDIN B. O. 1961: Ecological studies on dung-beetles. *Opusc. Entomol.*, Suppl. 19: 1-227.

LÖBL I. 1960a: Príspevok k poznaniu koleopter Malých Karpát. (Beitrag zur Kenntnis der Kolepteren der Kleinen Karpathen). *Acta Rer. Natur. Mus. Slov.* (Bratislava), 6: 59-61 (in Slovak, German and Russian abstr.).

LÖBL I. 1960b: Zaujímavé nálezy chrobákov na Slovensku. (Interessante Funde von Käfern in der Slowakei). *Acta Rer. Natur. Mus. Slov.* (Bratislava), 6: 62-64 (in Slovak, German and Russian abstr.).

MENCL L. 1974: Aphodius (Chilothorax) conspurcatus (Linné, 1758) (Coleoptera – Scarabaeidae) – nový druh pro Československo. (Aphodius (Chilothorax) conspurcatus (Linné, 1758) (Coleoptera – Scarabaeidae) – eine für Tschechoslowakei neue Art). *Zpr. Čs. Společ. Entomol. ČSAV*, 10: 70-72 (in Czech, German abstr.).

MENCL L. 1981: Faunistic records from Czechoslovakia - Coleoptera: Scarabaeidae. *Acta Entomol. Bohemoslov.*, 78: 151.

NONVEILLER G. 1965: Monographie der Gattung Miltotrogus (Coleoptera, Melolonthidae). *Entomol. Arb. Mus. G. Frey*, 16: 5-105.

NOVÁK I. 1989: Seznam lokalit a jejich kódů pro síťové mapování entomofauny Československa. *Zpr. Čs. Společ. Entomol. ČSAV*, 25 (1-2): 3-84 (in Czech).

PRUNER M. & MÍKA P. 1996: Seznam obcí a jejich částí v České republice s čísly mapových polí pro síťové mapování fauny. (List of settlements in the Czech Republic with associated map fields codes for faunistic map system). *Klapalekiana*, 32 (Suppl.): 1-115 (in Czech, English abstr.).

REITTER E. 1870: Uebersicht der Käfer-Fauna von Mähren und Schlesien. *Verh. Naturf. Ver. Brünn*, 8 (2): i-vii + 1-195.

RESL K. 1996: Faunistické zprávy z regionu – 1. Coleoptera: Scarabaeidae, Meloidae, Carabidae. (Faunistic records from SE Moravia - 1. Coleoptera: Scarabaeidae, Meloidae, Carabidae). *Sborn. Přírodověd. Klubu Uherské Hradiště*, 1: 69 (in Czech, English title).

RESL K. 1998: Faunistické zprávy z Moravy – 8. Coleoptera: Trogidae, Carabidae. (Faunistic records from Moravia – 8. Coleoptera: Trogidae, Carabidae). *Sborn. Přírodověd. Klubu Uherské Hradiště*, 3: 117 (in Czech, English title).

ROUBAL J. 1936: *Katalog Coleopter (brouků) Slovenska a Podkarpatské Rusi. II.* Uč. Společ. Šafaříkova, Bratislava, 434 pp (in Czech).

RÖSSNER E. 1995: Verbreitung der Gattung Omaloplia Schönherr, 1817 in der Bundesrepublik Deutschland (Col., Melolonthidae, Sericinae). *Entomol. Nachr. Ber.*, 39: 213-217.

SUCHÝ J. 1983: Nálezy některých druhů rodu Aphodius Ill. (Coleoptera, Aphodiidae) v západních Čechách. (Die Funde mancher Aphodius – Arten in Westböhmen). *Zprav. Západočes. Pobočky Čs. Společ. Entomol. ČSAV* (Plzeň), 1: 3-8 (in Czech, German abstr.).

SUCHÝ J. 1996: Chrobáci (Coleoptera, Scarabaeoidea, Geotrupidae) v západních Čechách. (Die Mistkäfer (Coleoptera, Scarabaeoidea, Geotrupidae) Westböhmens). *Erica* (Plzeň), 5: 119-122 (in Czech, German abstr.).

ŠIGUT R. 1996: Zajímavé nálezy brouků v okolí Radějova v Bílých Karpatech (Coleoptera, Polyphaga). *Sborn. Přírodověd. Klubu Uherské Hradiště*, 1: 66-68 (in Czech).

ŠUHAJ J. & CHYBÍK J. 1997: Výskyt Eupotosia affinis (Coleoptera: Cetoniidae) v České republice. (The occurrence of Eupotosia affinis (Coleoptera: Cetoniidae) in the Czech Republic). *Klapalekiana*, 33: 93-99 (in Czech, English abstr.).

ŠUHAJ J., HUDEČEK J. & STOLARCZYK J. 1996: Výskyt Oxythyrea funesta (Poda, 1761) na Moravě a ve Slezsku (Coleptera: Cetoniidae). (Occurrence of Oxythyrea funesta (Poda, 1761) in Moravia and Silesia (Coleptera: Cetoniidae)). *Acta Mus. Silesiae, Ser. A*, 45: 69-77 (in Czech, English abstr.).

TESAŘ Z. 1957: *Brouci listorozí - Lamellicornia II - Scarabaeidae laparosticti. Fauna ČSR 11.* NČSAV, Praha, 336 pp (in Czech, German and Russian abstr.).
TESAŘ Z. 1972: Doplňky k „Fauně ČSR - Lamellicornia I a II". (Nachtrag zur „Fauna ČSR - Lamellicornia I und II"). *Acta Mus. Silesiae, Ser. A*, 21: 73-87 (in Czech, German abstr.).
TÝR V. 1993: Scarabaeoidea (Coleoptera) středního Pohroní a okolí Zvolena. (Scarabaeoidea (Coleoptera) of the central reaches of river Hron and surroundings of Zvolen). *Klapalekiana*, 29: 147-152 (in Czech, English abstr.).
TÝR V. 1997: Příspěvek k faunistice brouků nadčeledi Scarabaeoidea (Coleoptera) Čech, Moravy a Slovenska. (Contribution to the faunistics of Scarabaeoidea (Coleoptera) of Bohemia, Moravia and Slovakia). *Klapalekiana*, 33: 239-247 (in Czech, English abstr.).
TÝR V. 1999: Rozšíření druhu Aphodius (Coprimorphus) scrutator (Coleoptera: Scarabaeidae) v Čechách, na Moravě a na Slovensku. (Distribution of Aphodius (Coprimorphus) scrutator (Coleoptera: Scarabaeidae) in Bohemia, Moravia and Slovakia). *Klapalekiana*, 35: 145-156 (in Czech, English abstr.).
VITNER J. & KRÁL D. 1993: Faunistické síťové mapování listorohých brouků (Coleoptera: Scarabaeoidea) Čech, Moravy a Slovenska - výběr výsledků získaných v létech 1991-1993. (Faunistic grid mapping of Scarabaeoidea (Coleoptera) of Bohemia, Moravia and Slovakia - selected results obtained in 1991-1993). *Klapalekiana*, 29: 153-162 (in Czech, English abstr.).
VLÁČIL V. 1995: Příspěvek k faunistice zlatohlávka Oxythyrea funesta (Coleoptera: Scarabaeidae). (Contribution to the faunistics of Oxythyrea funesta (Coleoptera: Scarabaeidae)). *Klapalekiana*, 31: 63-64 (in Czech, English abstr.).
VONIČKA P. 1997: Příspěvek k poznání koprofágních vrubounovitých (Coleoptera: Scarabaeidae) bývalého VVP Ralsko. *Bezděz*, 5: 359-361 (in Czech).
ZOUFAL V. 1922: Fauna brouků Prostějovského okresu. *Věstn. Klubu Přírodověd. Prostějov*, 18 (1920-1921): 5-21 (in Czech).

SUMMARY

This article is a continuation of faunistic papers dealing with interesting records of Scarabaeoidea in the territory of former Czechoslovakia (e.g. Král & Vitner 1993a, Vitner & Král 1993, Juřena 1996, Týr 1997, 1999). We try to enhance the knowledge of the current and former geographical distribution of several scarabaeoid species in the territory under study.

Many of the species listed above, such as *Geotrupes mutator*, *Lethrus apterus*, *Gymnopleurus geoffroyi*, *Onthophagus gibbulus*, *Aphodius melanostictus*, *A. scrofa*, *A. merdarius*, *A. foetidus*, and *Psammodius asper*, have disappeared during last 50 years from most of their original localities in the former Czechoslovakia. On the other hand, several species (e.g. *Aphodius scrutator*, *A. serotinus*, *A. borealis*, *A. lividus*) are now recorded more numerously than in the past. New records are also given for species which are very rare or known from several localities only (e.g. *Euonthophagus amyntas alces*, *Onthophagus lucidus*, *Aegialia sabuleti*, *Aphodius pubescens*, *A. sabulicola*, *A. porcus*, *Euheptaulacus porcellus*, *E. villosus*, *Miltotrogus nocturnus*).

We regard the following data as most interesting:

- *Geotrupes mutator* was considered extinct in the whole territory of the former Czechoslovakia by several authors (Král 1993, Vitner & Král 1993, Týr 1997). Surprisingly, two specimens were found in southern Slovakia in 1997 and 2000.
- *Onthophagus taurus* was recorded from the territory of Moravia by Tesař (1957) for the last time. A new record from Břeclav – Pohansko confirms its present occurrence in southern Moravia.
- *Aphodius zenkeri* is recorded from Moravia for the first time. From the territory of Central Europe it is known from Germany, Austria, and Poland (Balthasar 1964, Burakowski et al. 1983). For detailed geographical distribution of *A. zenkeri* outside Central Europe see e.g. Baraud (1992), Carpaneto & Piattella (1995), Dellacasa (1983), Hansen (1996), and Landin (1961). From the former Czechoslovakia it was reliably known only from Bohemia (Král 1993).
- *Aphodius quadriguttatus* and *A. foetens* have been so far known from the territory of Moravia only according to old and not very precise literature data (Reitter 1870, Kliment 1899, Fleischer 1927-1930). In this contribution, we confirm their recent occurrence in southern Moravia.

- The recent occurrence of *Aphodius pictus* in Slovakia was known on the basis of only one published record (Týr 1997). The second record from western Slovakia is presented in this contribution.
- Several new Moravian localities are cited for *Aphodius hoberlandti*, which has been so far known only from Moravia, Austria, and Hungary (Chromý & Král 1988, Vitner & Král 1993, Ádám 1994a).
- In this paper, we present the only known data on the recent occurrence of *Aphodius obliteratus* in the territory of Moravia (cf. Vitner & Král 1993).
- The recent occurrence of *Aphodius scrofa* in the Czech Republic is confirmed. From Bohemia it was recorded by Král & Souček (1982) for the last time. The last published records from Moravia can be found in Tesař's monograph (1957).
- *Aphodius suarius* and *A. sturmi* were recorded from the territory of Slovakia only from the environment of Štúrovo so far. Our data confirm their occurrence also in other parts of Slovakia.
- The last known data on the occurrence of *Aphodius lugens* in the territory of the Czech Republic were published by Tesař (1957) and Suchý (1983). Recent records from two localities confirm its presence in southern Moravia after more than 40 years.
- *Aphodius varians* was known from the Czech Republic only on the basis of old literature data (last records were published by Tesař (1957)). Its recent occurrence in Bohemia and Moravia is confirmed.
- New distributional data are reported for *Psammodius laevipennis* and *Pleurophorus pannonicus*. *Psammodius laevipennis* was previously known from three localities in Slovakia (environment of Štúrovo, Ipeľský Sokolec and Malé Trakany – see Král & Vitner (1996c)). Similarly, *Pleurophorus pannonicus* was previously recorded from the territory of Slovakia only from Kamenica nad Hronom and Zlaté Moravce (Král & Souček 1987, Vitner & Král 1993).
- *Homaloplia ruricola* is a new species for Bohemia. It has been recorded from Austria, Bosnia, Bulgaria, Croatia, England, France, Germany, Hercegovina, Hungary, Italy, Romania, Slovakia, Slovenia, Spain, and Switzerland (Baraud 1992, Ádám 1994b, Rössner 1995). In the Czech Republic it was known only from Moravia (Král 1993).

Abbreviations and explanatory notes:

- B. – Bohemia, M. – Moravia, S. – Slovakia;
- b. – borealis, c. – centralis, m. – meridionalis, occ. – occidentalis, or. – orientalis;
- acronyms for protected and military areas in the Czech Republic used in the text: BR – biosphere reserve, NPR – national nature reserve, PR – nature reserve, NPP – national nature monument, PP – nature monument, VVP – military training area;
- the number in parentheses after the locality name is the grid mapping square code for faunistic research in the former Czechoslovakia (see Novák 1989, Pruner & Míka 1996);
- Latin generic names (e.g. *Ovis*) indicate mammal species whose excrements the beetles were collected in;
- abbreviation of the collector's name – without further details – means "the collector lgt. and coll.";
- unless otherwise stated, the material was determined or revised by the authors;
- all the specimens collected by J. Bezděk are in coll. A. Bezděk;
- all the specimens collected by S. Benedikt are in coll. V. Benedikt;
- the nomenclature used in this contribution is in accordance with Baraud (1992).